

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

STONE FAJFAR:

Ob desetletnici zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju

Napoljeni z neizmerno vero v pravilnost dosedanjega in bodočega razvoja izražamo pred svojimi narodnjaki in pred vsem svetom, da je slovenski narod prvič v svoji dolgi zgodovini vzel krmilo svoje usode v lastne roke. Kot prvi svobodno izvoljeni odposlanci, izbrani sredi najhujšega boja za narodni obstanek, izpovedujemo v imenu vsega borečega se ljudstva, da je slovenski narod danes končno javno stopil v krog suverenih narodov. Ugotavljamo, da slovenski narod v tem uveljavljanju svojih življenjskih pravic ravna v popolnem skladu z vsemi zgodovinskimi in naravnimi izrazi svojega narodnega duha, z resnično vsebinsko demokratičnimi načeli in z osvobodilnimi težnjami človeštva.

padla, ko so bivši strankarski voditelji, čeprav so si vso dobo stare Jugoslavije lastili monopol v patriotizmu, sramotno poklekli pred fašistične okupatorje ter jim ponudili svojo pomoč in sodelovanje, ali pa so odnesli pete na varno daleč čez morje - takrat je bil slovenski narod popolnoma prepričan, da se bo sredi največje uničenosti, ki ga je fašizem odločno pripravil, izbira pred nami je bila samo dvojnja: ali se pustiti malodušno uničiti, ali pa se uničenju upreti ter začeti boj na življenje in smrt. Slovensko ljudstvo se je usodno izbire jasno zavedalo ter se odločilo za boj, kakor hitro je spoznalo v Osvobodilni fronti odločno vodstvo, nad katerim se ljudstvo nikdar ne bo razocaralo.

Stojanke. Skoraj polovica slovenskega ozemlja je bila osvobodjena. V tem velikem trenutku, ko je bila izvajana prva polovica dokončne zmage, je vodstvo osvobodilnega gibanja sklenilo odposlance vsega ljudstva, izvoljene na posebnih volitvah po vsem osvobojenem ozemlju. Iz ostalih področij, katera so bila še pod trdno nemško okupacijo, so prišli ilegali predstavniki ljudstva. Teh 572 odposlancev se je zbralo v Kočevju ter na zborovanju, ki je trajalo tri noči, potrdilo pravilnost dotedanjega osvobodilnega boja. Dalo je priznanje vodstvu Osvobodilne fronte, odločno izrazilo navezanost slovenskega naroda k novi Jugoslaviji ter privrženost skupnemu boju jugoslovanskih narodov pod vodstvom tovariša Tita. Obšedilo je narodne izdajalce, ki so se po zlomu italijanske okupacije vdinjali Nemcem, prav tako je obsodilo izdajalca Mihajlovića, katerega četniški odred je žalostno končal na Grčaricah. Predstavniki borečega se slovenskega naroda so prav tako izrekli zgražanje nad spekulantskimi sredinami, ki so računali, da jim bo mogoče ob koncu vojne zavladata nad izkrvavljenim ljudstvom.

Zbor je s silnim navdušenjem sprejel poročilo Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja. Kidrič je obravnaval delo in naloge Osvobodilne fronte, medtem ko je bilo Kardeljevo poročilo posvečeno nalogam, ki nas čakajo v nadaljnjem boju. Potrebna je največja enotnost, borbenost in potrvalnost vsega ljudstva, da bo lahko tudi zadnji okupator premagan in pregnan s slovenske zemlje.

Kočevski zbor je izvolil obširen plenum OF, ki si je nadel tudi vlogo Slovenskega narodno osvobodilnega odbora, prvega predstavništva naroda, predhodnika kasnejše ljudske skupščine. Razen tega je bilo izvoljenih 40 predstavnikov za AVNOJ, katerega zasedanje se je vršilo dva meseca kasneje v Jajcu.

Partizan I. kočevskega voda v aprilu 1942

skega dogodka, ki se je odigral. Pomembnost zbora odposlancev je najprej v potrditvi dotedanjega osvobodilnega boja. Osvobodilna fronta je na čelu s Komunistično partijo takoj po zlomu stare Jugoslavije prevzela politično in bojno vodstvo slovenskega ljudstva ter ga odločno vodila v borbo. Vsem, ko je stara vojska neslavno raz-

zem je bil zrušen, z njim vred po bili sramotno razgaljeni belogardistični izdajalci. Iz marširajočih čet pred dveletni leti, ko je bilo treba iskati posamezne zakopane puške, so zrasle številne partizanske brigade in divizije, ki so lahko na slovenskem ozemlju razorožile šest okupatorskih divizij ter uničile vse belogardistične por-

OB NAŠEM ODGOVORU RIMU

Svetovni tisk se zadnji čas mnogo ukvarja s tržaškim vprašanjem. V številnih člankih počenja razložit sedanji položaj v Trstu in katera rešitev bi bila najboljša za rešitev te dolgotrajne krize. Ne glede na to, za kakšno rešitev se posamezni časopis zaradi svoje politične usmerjenosti zavzema, vendar je za pisanje večine listov značilno, da to zelo slabo informirani o nekaterih bistvenih elementih tako imenovanega »tržaškega vprašanja«. Večina njih kar preskoči dobo, ko je bil Trst pod fašistično Italijo. Malo je tudi govora o administraciji ZVV nad tem področjem od leta 1945. V mnogih člankih sem zasledil, da v inozemstvu ne vedo dobro, zakaj naša država oddaljena Pellin predlog o plebiscitu v sedanjem položaju.

jujni Tirolski, da bi se s plebiscitum odločili, ali želijo Avstrijo ali Italijo. Tam pač raznarodovalna rimska politika še ni dosegla kar je že v conii »A« in Italijani kljub vsemu asimilacijskemu pritisku še nimajo večine v tej pokrajini. Naša javnost je toplotno pozdravljala odločno stališče naše vlade o tem predlogu, ki je izčrpano dokumentirano v predložitvi naši notni Rimu. Naša vlada kategorično odklanja plebiscit v sedanjem položaju in poudarja, da bi bila pripravljena pristati na plebiscit, če bi popravili vse krivice, ki jih je Slovincem prizadejal fašizem, če bi omogočili ponovno nastanitev na STO Slovincem, ki so morali pod fašizmom zapustiti to področje, dalje če bi popravili posledice sedanjih pristranskih politiki ZVV in končno po daljšem obdobju res nepristranskega upravljanja tega ozemlja. Razumljivo je, da bi bilo mogoče edino v takih, enakopravnih pogojih govoriti o plebiscitu kot demokratični rešitvi.

To so končno videli tudi na zahodu, saj prvi odmevi na naš odgovor pravijo, da ni bilo mogoče pričakovati, da bi Jugoslavija pristala na ta predlog in da je rešitev tržaškega vprašanja le o neposrednem sporazumu med Jugoslavijo in Italijo. Prav to pa je že večkrat poudarila naša vlada, da je edino mogoča rešitev tržaškega vprašanja za zeleno mišico, to je v sporazumni rešitvi, nikakor pa ne v kakršnemkoli enostranskem diktatu proti volji in zakonitim koristim Jugoslavije na tem področju. Da bi pa do tega prišlo, je treba najprej ustvariti primerno ozračje, ki vsekakor ni, kakor to dela Rim, v napihovanju lovinističnih strasti, temveč v mirujočem, sosednjem sodelovanju, ki lahko pripelje tudi do sporazumne rešitve tega spornega vprašanja.

S skupne seje OK ZKS in okrajnega odbora SZDL v Novem mestu

V soboto 26. septembra je bila v Novem mestu pod predsedstvom sekretarja okrajnega komiteja ZKS tovariša Franca Pirkovića skupna seja okrajnega komiteja in okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva. Kot delegat republiškega odbora SZDL se je seje udeležil pisatelj tovariš France Bevk.

Na dnevnem redu se je bila razprava o političnih in tehničnih pripravah za izvedbo volitev. Med te pripravave spadajo zlasti izvedbe zborov volilcev, ki bodo predlagali in sprejemali posamezne kandidata za zveze in republiške oblastvene organe ter okrajni zbor proizvajalcev. Mnogo premalo je bilo doslej govora o sploš-

nih gospodarskih in političnih problemih v državi ter o bodoči vlogi zborov proizvajalcev. Volivci naj se o vsem tem temeljito pogovorijo, prav tako naj se omogoči svobodna razprava o kandidatih. Tovariš France Bevk je poudaril, da je smisel ljudske oblasti prav v tem, da raste od spodaj navzgor. Iz razumljivih razlogov v letih po vojni tega načeta nismo mogli v celoti izvajati, sedaj pa so tudi za to ustvarjeni pogoji. Postavljanje kandidatov neposredno s strani volilcev in široka razprava o vseh skupnih problemih ter kandidatnih je osnova resnične ljudske demokracije in pogoj za čimširše sodelovanje volilcev pri upravljanju družbe.

Delovnemu ljudstvu Jugoslavije, vsem članom in pristašem SZDL Jugoslavije!

V zadnjih petih letih so naši narodi nudili enoten in močan odpor nasproti ekonomskemu, vojaškemu in političnemu pritisku, ki je prihajal z Vzhoda, in so v neenakopravni borbi izvojevali veliko zmago, ki po svojem pomenu ne zaostaja za zmago, izvojevano v osvobodilni vojni in v ljudski revoluciji. S takim zadržanjem in uspehi v izgraditvi našega gospodarstva, kakor tudi v svojo dosledno politiko miru in mednarodnega sodelovanja na temelju enakopravnosti narodov, si je naša država pridobila globoke simpatije pri demokratičnih silah vsega sveta.

V preteklih osmih letih so bile pod vodstvom Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije skovane takšne ekonomske in politične sile, ki omogočajo nadaljnje uspešno korakanje naprej, nadaljnjo krepitve socialističnih demokratičnih sil in doseganje socialistične zavesti novega svobodnega Sloveca, državljanja socialistične skupnosti, junaka v vojni, neustrudljivega delavca v graditvi, borca za nove socialistične odnose med ljudmi, graditelja novih materialnih in kulturnih dobrin, garanta za mir v svetu.

Pred novimi volitvami naj vsak volivec, vsak državljan naše države usmeri svoj pogled na prehojeno pot in naj nesebično oceni, ali je v preteklosti katerakoli oblast svetleje, jasneje in čisteje šla na volitve, kakor gre danes na volitve naša ljudska oblast, oblast socialistične Jugoslavije. Opuštite in napačne, ki so bile napravljene, pomankljivosti pri delu, ki jih je bilo mnogo, obledite pred velikanskim napredkom, ki je dosežen.

Iz ožilnega razglašja SZDL Jugoslavije

Z zadnje seje OLO v Črnomlju

Ljudski odbornik zastopa ljudstvo, ZATO NAJDELA ZA LJUDSTVO!

Sesta redna seja OLO v Črnomlju 23. septembra je spregovorila o vrsti predehproblemov, ki tarejo belokranjsko gospodarstvo in zahtevajo odločne ukrepe.

Sejo je začel predsednik OLO Črnomelj Janez Zunič. Poudaril je, da je Zbor proizvajalcev precej prispeval k razvoju demokracije v podjetjih in tovarnah, toda premalo je skrbel za organizacijo dela, za višjo proizvodnjo, za kakovost izdelkov in prodajo teh izdelkov na trgu. To pa so osnovni vzroki krize v belokranjski industriji, ki negativno vplivajo na politično razpoloženje delavstva in na prebivalstvo v okolici belokranjskih podjetij. Podjetja ne prispevajo skupnosti tistih dohodkov, kakršne bi morala. Do 30. avgusta letos je belokranjska industrija ustvarila od predvidenih 31 milijonov 629.000 dinarjev komaj 13.429.000 dinarjev davka na promet proizvodov.

Kdo je krivec strahu, da se »vračamo na staro«?

Kako je med drobnimi proizvajalci na podeželju? Velika večina odbornikov OLO živi na vasi med kmeti, ki vsak po svoje pojmuje demokracijo. Toda odborniki OLO se navzile temu še vse preveč otrdnani od svojih volilcev. Premalo je čutili, da med volivci živijo, čeprav bi jih morali nenehno seznanjati s problemi, težavami, uspehi in neuspehi dela okrajnega ljudskega odbora.

Odborniki OLO Črnomelj se le redko udeležijo sej občinskih ljudskih odborov. O delu takih odbornikov bi morala redno izdati besedo okrajna mandatno imunitetna komisija.

Bivšega industrijalca bi kmalu zastojni zdravili

Delo OLO Črnomelj je razdeljeno na pet svetov, toda pomembne uspehe dosega le Gospodarski svet pod predsedstvom tov. Nika Belopavlovića, medtem ko ostali sveti še ne predstavljajo tistih pomembnih organov ljudske oblasti, kakor bi jih po svojem položaju morali. Predsedniki svetov se z problematiko okrajne seznanjajo pogosto le pri okrajnem administrativnem aparatu in ukrepano na podlagi netočnega poznavanja stvarnosti mnogokrat nesocialistično, da celo škodljivo za razvoj demokracije v Beli krajini. Tako je sprejel Svet za zdravstvo in socialno politiko na eni svojih zadnjih sej sklep, da naj bi Martin Plut, bivši lastnik lesnoindustrijskega obrata »Zora« in še sedaj lastnik hiše v Črnomlju, obsežnega vinograda v Semiču in 22,85 ha velikega posestva v davčnem predpisu 35.940 din.

VREME

za čas od 2. do 8. okt. Do začetka naslednjega tedna lepo vreme. V prvi polovici tedna prehodne padavine in ohladiče, v drugi polovici tedna zopet lepo vreme.

Vrhovni komandant JLA maršal Tito je izrazil ob zaključku letosnjih velikih jesenskih manevrov svoje zadovoljstvo in dal priznanje vsem borcem in oficirskemu kadru za izredno zavest, ki so jo v težavnih prilikah pokazali. Na slavnostnem kosilu po končanih manevrih je tovariš Tito dejal, da so se izkušnje iz pretekle vojne, v kateri nam je primanjkovalo vseh modernih sredstev tehnike, v rokah naših ljudi povežale s sodobno tehniko in zille v eno, tako da je postala naša armada nepremagljiva armada socialistične države. Na sliki: Vrhovni komandant zastavlja boje na manevrskem področju.

Terenskim političnim aktivistom iz NOB

V okviru proslave desete obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju bo 3. OKTOBRA 1953 ob 11. uri dopoldne Zbor terenskih političnih aktivistov iz narodnoosvobodilne borbe na PUGLEDU PRI KOČEVJU na zgodovinskem mestu I. zbora aktivistov OF 27. aprila 1943. - Vabljeni so vsi politični delavci nekdanjih okrajnih, okrožnih in rajonskih forumov. Pripravljajni odbor

Kočevje je pripravljeno za velika dneva

V zadnjih dnevih pred zgodovinskim praznikom je Kočevje dobilo novo lice. Vse je pripravljeno za sprejem gostov; desetisočglave množice bodo obiskale mesto, kjer je pred 10 leti zbor slovenskih odposlancev postavil temelje ljudske oblasti. Stari politični delavci in aktivisti se bodo že jutri zbrali na Pugledu v Kočevju in v okoliciških krajih pa bo v obeh dnevih množica ljudstva. Pripravljajni odbor za proslavo 10-letnice kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda je izkoristil izkušnje na Okroglici ter poskrbel za prehrano, prenočišča, varnost prometa itd.

Revizorje čaka mnogo hvaležnega dela

Strokovna usposobljenost nekaterih uslužbencev na OLO Črnomelj današnji razvojni stopnji ljudske oblasti ne od-

zagotovili nemoten potek proslav. Vodilci bodo vodili goste po žepih tudi v razne kraje iz let NOV. Izlet bodo v nedeljo po končani proslavi, tako med drugim v Jelenov žleb, na Bazo 20, v Konecova pri Starci cerkvi, v Zeljnске jame na Mestnem vrlu ter na Friderikov grad z ogledom Ledene jame, jame ju in okoliciških krajih pa bo v obeh dnevih množica ljudstva. Pripravljajni odbor za proslavo 10-letnice kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda je izkoristil izkušnje na Okroglici ter poskrbel za prehrano, prenočišča, varnost prometa itd.

SPORED SLOVESNOSTI ob 10. obletnici Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju

- 3. OKTOBRA ob 11. uri: Zbor terenskih političnih aktivistov iz NOB na Pugledu pri Kočevju. Po otvoritvi govor in prilizanski miting.
4. OKTOBRA ob 9. uri: V Seškovem domu slavnostna seja Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS ob navzočnosti preživelih odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Pred sejo odkritje spominške plošče v avli doma.
Ob 10. uri: Odkritje spomenika in slavnostno zborovanje na Glavnem trgu v Kočevju.

Jutri in pojutrišnjem praznuje Kočevje svoj največji praznik po osvoboditvi. Na sliki: Pogled na Kočevje

JOŽE KLARIČ: Komunisti kočevskega okraja rešno razpravljajo o pismu CK ZKJ

Pismo Centralnega komiteja ZKJ vsem organizacijam ZKJ je vzbudilo v kočevskem okraju veliko zanimanje med komunisti in nekomiunisti. Na mnogih sestankih, sejah in konferencah smo komunisti pregledali svoje vrste. Odkrito smo se pogovorili o napakah in ostalih slabostih, o katerih nam govori pismo.

Razveseljivo je, da smo uspešno v vrsti najboljših v zadnjih letih mnogo novih, zdravih kadrov, da smo vzgojili dosti zavednih, borbenih ter socializmu predanih borcev, ki so porok za uspešen razvoj in napredek. Toda ne bomo govorili o uspehih, ki smo jih dosegli, saj pravimo, da se do bo dobro blago samo hvaliti. Namen članka je, da bi si konkretno predstavili nekatere pomankljivosti in slabosti, ki smo jih odkrili v naših organizacijah ob obravnavanju pisma CK ZKJ.

Najbolj pogosta slabost, ki se je pojavila pri študiju pisma, zlasti v tistih organizacijah, kjer ni politično močnejšega tovariša, je bila v tem, da so smatrali pismo zgolj kot gradivo za študij, ne pa kot osnovo za iskanje napak pri posameznem tovarišu in celotni organizaciji. Tako je n. pr. v Vel. Laščah sekretar osnovne organizacije ZK razdelil pismo nekaterim članom organizacije, ki naj bi ga, ko ga preberejo, dali naprej drugim. Pismo pa je obtičalo v miznici nekoga tovariša, ki je odšel na dopust. Ko je bil prvi sestanek organizacije o študiju pisma, se ga je udeležilo le šest komunistov izmed petindevetdesetih. Večina se jih sestanka zato ni udeležila, ker še niso preštudirali pisma.

Na občinski konferenci ZKS v Oslinici so pismo najprej prebrali, potem pa se hoteli od stavka do stavka predelati, da bi ga bolj razumeli. Seje na opozorilo nekoga tovariša so začeli iskati slabosti pri delu svojega članstva. Takoj se je raznela živahna diskusija in kritika. Ugovoreni so, da precej tovarišev politično ničesar ne dela, niti ne hodijo redno na sestanke osnovne organizacije ZK, da ne govorimo o ostalih sestankih in o političnem delu med množico. Zaradi nedelavnosti komunistov je prišel delati sovražnik, ki skuša, predvsem z zlorabo vere, ovirati napredek tega v NOB tako prizadetega kraja. Nekateri kleriki, kakšno ozir. vatikansko usmerjeni ljudje se držejo napadati celo člane ZK zato, ker ne hodijo v cerkev. Temu terorju, ki ga nekateri duhovniki vodijo pod krinko svobode vere, je podleglo nekaj članov osliniške organizacije ZK. Sercec Anton iz Lazca je nameraval dati hečko k birmi, Poje Alojzij je nameraval biti sam za botra pri birmi itd. Zaradi nedelavnosti in oportunističnega odnosa do religije je bilo tudi v drugih organizacijah kritiziranih oziroma izključenih več članov ZK. Na Rudniku v Kočevju so odkrili več tovarišev, ki po celo leto niso hodili na sestanke in niso plačali članarine. Rudolfa Milana, Miklavčiča Alojza in Finka Ferdinanda pa so zaradi nedelavnosti in nediscipliniranosti takoj po konferenci izključili iz ZKJ. Nekoliko tovarišev na Rudniku je pri popisu prebivalcev zapisalo, da so rimo-katoliške vere (seveda so sedaj vse žene in matere krivce).

Trdno smo prepričani, da bomo komunisti, ko izločimo vse nezdavno iz svojih vrst,

mnogo bolj sposobni in borbeni ter bomo lahko več koristili ljudstvu pri njegovih naporih za izgradnjo socializma. Veliko napako pa bi napravili, če bi začeli kampanjsko izključevati vse one, ki so zagrešili kakršnokoli napako, ne da bi poriskali vzroke, zaradi katerih so se slabosti pojavile, ne da bi analizirali sistem dela organizacije ZK. Pregledati moramo, koliko smo skrbeli za ideološko vzgojo članstva. Res je, da moramo okrepiti disciplino, toda disciplina mora biti posledica globoke zavednosti in predanosti naši stvari. To pa bomo dosegli z vzgojo, učenjem, branjem in diskusijami. Komunisti, ki bi hodili samo zaradi tega redno na sestanke, plačevali članarino, ne pošiljali svojih otrok v cerkev itd. zato ker bi se bal, da ga bomo izključili iz ZK, sploh ni komunist.

Nekateri člani ZK menijo, da se v novi demokraciji, v nekateri spopolni demokraciji, ni treba več komunistom enotno boriti za napredek in graditev socializma, da ni vredno sprejemati funkcij in podobno. Drugi zopet trdijo, da so tudi

v tem oziru komunisti in ostali državljani izenačeni, da imajo oboji enake dolžnosti do graditve socializma. Tako se n. pr. tudi nekateri komunisti v Ribnici izživljajo v drobnih sporih: o namestitvi ali premestitvi nekoga v trgovskem podjetju, Narodni banki in radijsko. Pri tem nastanejo kaj radi so tudi med člani ZK ter delite v dve ali več grup. V takem stanju se pozabljata na politično delo, na borbo za množice, skrb za vzgojo mladine in splošni napredek svojega kraja. Po drugi strani pa se najdejo tu vedno tovariši, ki so preobremenjeni s funkcijami (v Ribnici jih ima nekaj tovariš 15!), drugi pa stojijo ob strani. Tako koncentracija funkcij na eno ali nekaj oseb, ne more roditi dobrih uspehov, saj dušni razvoj drugih. Tovariši s preštevili funkcijami pa ne morejo dobro delati, kritiki se pa kaj radi izmikajo in se počasi odtrgajo od ljudi. Namesto da bi preprečili, ubeležijo krajšo pot, to je pot diktiranja in komandiranja. Tako postanejo sicer predani in delavni tovariši nehoti biokratki.

Nekateri člani ZK ne morejo ali pa nečejo razumeti, da mo-

razo biti tudi komunisti, ki delajo v gospodarskih podjetjih pošteno in nesebično, ako hočejo ostati člani ZK. V organizaciji ZK v Dobropoljah je n. pr. tovariš, ki zagovarja direktorja, člana ZK, ki se je znašla in s spretno prodajo avtomobila zaslužil skoraj milijon dinarjev za svoj — žep. Ceravno to dejanje direktorja podjetja, ki komaj živi, vsi pošteno ljudje te doline obsojajo, ga omenjeni tovariš trmasto zagovarja. Vprašamo se, kaj bi bilo z našim socializmom, če bi se vsi komunisti tako zanj zborili kot omenjeni direktor v Dobropolju in njemu podobni?

Takih in podobnih slabosti bi lahko našli tudi iz drugih krajev našega okraja, toda za enkrat dovolj o tem.

Razprava o pismu Centralnega komiteja ZK bodo trajale še dolgo. Pri dosedanem poteku teh razprav je razveseljivo, da se tudi nekomiunisti živo zanimajo za pismo. Komunisti bomo s pomočjo poštenega delovanja ljudstva zlahka odpravili vse slabosti iz svojih vrst. S tem pa bomo dosegli glavni namen pisma CK ZKJ.

Katere organe, kdaj in kako bomo volili letos

Letos je potekla mandatna doba zvezne in republikanske Ljudskih skupščin in so bile te na zadnjem zasedanju v septembru razpuščene. Hkrati so razpustitvijo Ljudskih skupščin so bile razpisane volitve za nove Ljudske skupščine, tako za zvezno kot republikanske. Te volitve, to je volitve poslanca za zvezno in republikansko skupščino bodo v nedeljo 22. novembra.

Tehnična izvedba volitev in postavljanje kandidatov je nekoliko drugačna kot pri prejšnjih volitvah. Volili ne bomo več z gumijastimi kroglicami, pač pa z listki kot smo lani volili okrajne in občinske ljudske odbore. Novost je tudi v predlaganju kandidatov. Teh ne predlagajo več posamezne organizacije, pač pa neposredno volivci sami na zborih volivcev. Da bo ta ali oni predlagani kandidat prišel na kandidatno listo, ga mora predlagati vsaj ena četrtina zborov volivcev dotične volilne enote.

Ce pozorujemo to praktično, izgleda to takole: cel novomeški okraj bo volil enega poslanca v zvezno Ljudsko skupščino. To pomeni, da se mora ena četrtina zborov volivcev na območju okraja pri izbiri kandidata za zvezno skupščino izreči za enega kandidata. Ta način predlaganja kandidatov velja tudi za ostale volitve, na primer za volitve v republikansko Ljudsko skupščino, samo da so volilne enote za te volitve manjše. Okraj Novo mesto bo volil v Republikansko Ljudsko skupščino 6 poslanca, okraj Kočevje 3 in okraj Črnomelj 2, kar pomeni, da je v okraju Novo mesto za Republikanske volitve 6 volilnih enot, v okraju Kočevje 3 in v okraju Črnomelj 2 volilni enoti.

Zbor volivcev, ki je sklican za sprejemanje kandidatov, je sklepčen le, če se udeležijo ena desetina volivcev tistega območja, za katerega je bil sklican, ali manj 50 volivcev za republikanske in najmanj 100 volivcev za zveznega kandidata.

Na novi ustavni zakon pa določa, da sestavljata Ljudsko skupščino dva doma, to je dva enakopravna organa: Zvezni in republikanski zbor. Zvezni in republikanski zbor bomo letos prvič pri nas (in prvič na svetu sploh) volili tudi poslance za Zbor volivcev in sicer za Zvezni odbor proizvajalcev, za republikanski zbor proizvajalcev, kakor tudi odbornike v okrajne zbornice proizvajalcev. Poslance za Zvezni in Republikanski zbor bomo volili na isti dan, to je 22. novembra. Volitve v Zvezni in republikanski zbor proizvajalcev bodo od 22. do 28. novembra. Volitve v okrajne Zbore proizvajalcev bodo v dneh od 1. do 8. novembra. Točen dan določi za vsak okraj volilna komisija okraja.

Medtem ko volijo poslance za Zvezni in republikanski zbor,

to je v organ Ljudske skupščine vsi volilni upravičenci v državi in republikah, volijo poslance v Zbore proizvajalcev samo volilni upravičenci, ki so zaposleni neposredno v proizvodnji. Volilno pravico za volitve v Zbore proizvajalcev imajo torej volilni upravičenci, ki so zaposleni v industriji, obrti, gostinstvu, gradbeništvu, trgovini in kmetijstvu, le da volijo v dveh skupinah. V prvi skupini, to je industrijski, volijo volilni upravičenci zaposleni v industriji, obrti, trgovini in zadrudnih posestvih in ekonomskih delovnih združenjih, člani kmetijskih delovnih združenj in njihovi družinski člani ter člani splošnih kmetijskih združenj in njihovi družinski člani, v kolikor niso vključeni v proizvodnjo v drugi panogi. Privetni kmetje, ki niso člani te ali one zadrude, nimajo volilne pravice pri volitvah poslanca v Zbore proizvajalcev.

Po enakem razporedu bodo tudi zbor volivcev za sprejem kandidatov. Kandidate za zvezni in republikanski zbor predlagajo na zboru volivcev vsak volilni upravičenec. Ti zbori volivcev bodo ločeni od ostalih. Kandidate za volitve odbornikov oz. poslanca za Zbore proizvajalcev pri OLO, republikanski in zvezni Ljudski skupščini predlagajo samo volilni upravičenci iz proizvodnje in sicer: industrijska panoga posebej in kmetijska panoga posebej, tako kot se bodo posebej opravile tudi volitve.

Volilni upravičenci iz proizvodnje, ki bodo volili poslance in odbornike v Zbore proizvajalcev, bodo volili odbornike za okrajni zbor proizvajalcev

neposredno, poslance za republikanski in zvezni zbor proizvajalcev pa bodo volili izvoljeni člani okrajnih zborov proizvajalcev iz vrst kandidotov, ki jih bodo sprejeli volilni upravičenci neposredno na zborih volivcev.

Da bo vsakomur čim bolj jasno, katere organe, kdaj in kako bomo volili pri predstojeh jenskih volitvah, ponavljamo: Po novem ustavnem zakonu sestavlja Ljudsko skupščino (tako Zvezno kot Republikansko) dva doma: Zvezni ali Republikanski zbor in Zvezni ali Republikanski zbor proizvajalcev. Prav tako ima okrajni ljudski odbor dve telesi: Okrajni zbor in zbor proizvajalcev. Zbori proizvajalcev pri OLO že obstajajo. Sedaj bodo samo znatno povečani. Novost je v tem, da bodo odborniki za okrajni zbor proizvajalcev volili neposredno vsi volilni upravičenci iz proizvodnje ločeno po panogah, kot je navedeno zgoraj, vendar samo v dveh skupinah: v industrijski ter kmetijski.

Poslance za Republikanski in Zvezni zbor volijo neposredno vsi volilni upravičenci v republikah ali državah, torej vsi državljani, ki so dopolnili določeno število let in jim ni drugače odvzeta volilna pravica.

V Zbore proizvajalcev pri OLO bomo volili v dneh od 1. do 8. novembra (samo volilni upravičenci iz proizvodnih panog dotičnega okraja), v zvezni in republikanski zbor bomo volili v nedeljo 22. novembra (vsi volilni upravičenci v državi ali republikah), poslance za Zvezni in Republikanski zbor proizvajalcev pa bodo volila volilna telesa (izvoljeni člani okrajnih zborov proizvajalcev) v dneh od 24. do 28. novembra.

O vsem tem in ostalem, kar je v zvezi z volitvami, pa se bodo volivci lahko še podrobneje seznanili na zborih volivcev za okrajni zbor proizvajalcev

Še enkrat: dvojna morala

O visokih davčnih zaostankih mnogih župnišč in Dolenjskem smo že večkrat poročali. Tudi letos imajo mnoga župnišča obštetne zaostanke na davkih, pri čemer se prav slabo ravnavajo po tistem znanem reku sdatje cesarju, kar je cesarjevega... Čeprav imajo nekatera župnišča znatne dohodke, se plačilu davkov umikajo z zavlačenjem in izgovarjanjem, da sde-narje nje. Ljudska oblast ne more verjeti vsem pritvobam, ki jih namesto vplačila davkov vlagajo nekatera župnišča na pristojne organe. Izkušnje so pokazale, da takim pritvobam ni mogoče vedno verjeti.

Da so imeli trgovski in ostali poslovni krogi v stari Jugoslaviji dvojno knjigovodstvo za

datvne uprave, vemo. V sernece ali tajne knjige so si zapisovali dejanski promet in resnično sliko svojega finančnega poslovanja, v redne, s strani oblasti preverjene knjige pa so vpisovali manjši promet, da bi s tem dosegli nižjo obdavčitve. Dvojna morala kapitalističnega sveta pa se trdo drži tudi tam, kjer bi tega po vseh naukih katoliške cerkve ne smelo biti.

V cerkvi sv. Miklavža v Zumberku najdeni blagajniški dnevniki je pred meseci pokazal, da se spoznajo na dvojno knjigovodstvo tudi cerkveni krogi. Dekan Gnidovec, ki je bil svoječasno zaradi davčne utaje obsojen na 2 leti zapora, in kaplan Segar, ki je bil na glasu kot dober in za vse sve-

to vnet duhovnike, sta vodila za oblasti eno, zase pa drugo, sernece knjigo dohodkov in izdatkov župne cerkve. Dobro sta vedela, da Goljujata ljudsko oblast — zato sta blagajniško knjigo s točnimi podatki o prometu župniškega denarja skrivali pod desko kleščinjak pri spovednici v Miklavževi cerkvi. V to knjigo sta vpisala precej manj izdatkov, predvsem za les, ki sta ga dobila veliko zastoj, precej pa prav poceni. V blagajniški knjigi, namenjeni pregledu oblastnih organov, sta seveda pod izdatke našli vse mogoče in nemogoče izdatke, samo da bi prikrija oblasti, koliko denarja je šlo skozi njune roke.

Dekan Gnidovec je naročil tudi drugim duhovnikom, naj cerkveni denar skrivajo, da bi preverili oblast. Svetoval jim je, da naj imajo čimveč denarja po raznih kuvertah, da sone bo toliko zglodaloc. Nič ni zato čudnega, da je suhokranjski župnik Skebe Silvester s pričnice soznanjal, da denarja nima, davki pa so veliki.

Mar naj po vsem tem ljudska oblast posameznim pritožbam župnišč res verjame, da denarja ni in da so davki previsoki?

Z zadnje seje OLO v Črnomlju

(Nadaljevanje s prve strani) uslužbenec, ki so zagrešili grobo napako, zato kaznovan. Uslužbenci OLO Črnomelj in voljeni organi oblasti bi se morali zavedati, da morajo skupnosti vrniti zaupanje, ki so jim ga ljudje izrazili na volitvah. Današnji razvoj družbenega življenja zahteva, da uslužbenec ne sme biti birokrat, ki bi pisal iz sobe v sobo, kakor se je to dogajalo na okrajnem ljudskem odboru v Črnomlju.

potrebna tudi strokovna usposobljenost.

Odborniki so ostro kritizirali Svet za kmetijstvo. Samo govorniki o dvigu kmetijstva in sadreje, namesto, da bi imeli mlado sadno drevje že pripravljeno in bi ga že razdeljevali privatnim posestnikom in zadrugam.

Davki in spomladanska slana

Pozeba je letos vzela Bell krajini za 120 milijonov dohodkov; težko bo predpisovati nove davke, če ne bo ljudstvo davčnim komisijam pomagalo pri delu. Nekateri bodo letos igrali kot prejšnja leta, nekateri pa ne bodo pridelali niti brenite grozda. Da bi ugotovili gospodarsko moč posameznih posestev, bodo v vseh občinah črnomljskega okraja osnovane posebne komisije, ki bodo obiskale vinorodne kraje in ocenile škodo, povzročeno po spomladanski slani. Posestniki naj v prijavah škode ne pretiravajo, kajti le tako bodo davki pravilno razdeljeni.

Črnomljski okraj razpolaga s 76 milijoni dinarjev, ki jih bo vložil v obnovo belokranjskega gospodarstva in v gradnjo prepotrebnihih stanovanjskih zgradb. Tako bodo stali stanovanjske hiše v Črnomlju 8 milijonov, a za elektrifikacijo v okraju so določeni 3 milijoni. Suhotarji bi radi vodovod, a Meličani dograjn internat. Hkrati pa bosta prejeli belokranjski tovarni Belsad in Tovarna učil ter rudnik Kanžarica po 10 milijonov dinarjev za izpopolnjevanje mehanizacije ter za izboljšanje proizvodnje.

S IV. kongresa AFZ Jugoslavije Ustanovljena je Zveza ženskih društev Jugoslavije

Nad 500 delegatov se je preteklo soboto zbralo k IV. kongresu AFZ Jugoslavije v Beogradu. Kongres je začela predsednica Centralnega odbora AFZ VIDA TOMSIC, ki je nato v občirnem referatu orisala mesto in vlogo ženskih organizacij na današnji stopnji razvoja socialističnih družbenih odnosov. Ko je prikazala velik napredek, ki so ga dosegle naše žene na vseh področjih družbenega življenja, je govorila o bistvu in kakovosti enakopravnosti žene v naši državi.

Cedaje bolj se večajo napore naših žena, da bi v tesni povezavi z družbo pospeševale dvigovanje naše življenjske ravni. Žene so vedno bolj aktivne v številnih društvih, organizacijah in akcijah v javnem življenju. Predvidevajo takšen

Jutri in v nedeljo: vsi v Kočevje k 10. obletnici Kočevskega zbora!

razvoj družbenega življenja, je rekla na koncu svojega referata Vida Tomšič, predlaga izvršni odbor AFZ kongresu, naj se AFZ v sedanji obliki ohrani in edina ženska organizacija pri nas ukline. Žene se bodo vključile v razna žestojeca in nova društva in organizacije, ki se bodo pečale za vprašanih družbenega razvoja žena, jim pomagale kot materam in gospodinjam ter jim na ta način omogočale, da se bolj uveljavijo v družbenem življenju. Takšna društva in organizacije bodo od okraja navzgor povezane z Zvezo ženskih organizacij. V političnem delu pa bo skupno delo žena tesno povezano in enakopravno moškemu delu na tem področju. Cimbolj bodo žene delavne na družbeno - kulturnem, prosvetnem, sindikalnem, zdravstvenem in vseh drugih področjih, toliko hitreje se bodo dvignile na družbeno raven moških, kakor je v svojem pozdravu na kongresu dejal Milovan Djilas.

Obnovljena osnovna šola v Kočevju

KAKO JE NAŠA VOJSKA POMAGALA K PORAZU IMPERIALISTIČNE ITALIJE

(Iz razprave »Narodnoosvo bodilna borba v Sloveniji o d. junija 1943 do kapitulacije Italije«)

Dve havbici sta začeli bruhati ogenj na jedro Mihailovičevih četnikov v Sloveniji. Tako je Sercejeva brigada po hudih topovskih bojih 10. septembra popolnoma uničila sovražno postojanko, ujele 126 plavogardistov, 16 jih je bilo ranjenih, 10 pa jih je padlo. Ostali so se med obkoljevanjem prvo nač prebili skozi partizanske zasede v Ribnico. Sercejeva brigada je zaplenila več voz orožja in municije. Sama pa je imela 11 mrtvih in 18 ranjenih.

XV. divizija se je v noči od 3. na 4. avgust s področja Ajdovec premaknila na področje Trebelno-Sv. Križ pri Litli, da bi po povelju Glavnega štaba NOV in PO Slovenije rušila železnico Ljubljana—Novo mesto. Napadala železniško postajo v Lazah, Litijo in važno železniško križišče Zidani most.

Razen XV. divizije je na tem sektorju operiral tudi Zahodnodolenjski odred, ki je meseca

1943 pa je razrušil most pri Koblarjih in sicer v trenutku, ko je na most pripeljal italijanski vojaški transportni vlak. Razbiti sta bili dve lokomotivi, vagoni pa so se zrinili na kup. Ubit je bil en italijanski vojak, 8 pa ranjenih. Tudi ta proga je bila do kapitulacije Italije neuporabna. Hkrati so odredi kot ob diviziji prekopali in zasedali več važnejše ceste ter na njih rušili mostove, da bi ob italijanski kapitulaciji onemoglo XIV. diviziji, naj uniči plavogardistične narodne izdajalce. V noči od 7. na 8. septembra je gočili beg poražene italijanske vojske in olajšali njeno razorožitev.

Silovitost borb v Sloveniji od meseca junija 1943 do 8. septembra 1943 potrjujejo številni okupatorski in partizanski akti

V Ljubljanski pokrajini so Italijani tudi po padcu Mussolinija 25. julija 1943, ko se je fashiistična Italija prelevila v demokracijo, s svojimi starimi metodami nadaljevali boj proti narodnoosvoobodilni vojski. General Mario Robotti, komandant II. armade na Sušaku, je še 23. avgusta 1943 vse svoje komandante opozoril, da naredita v

streljanju ujetih partizanov — sje in ostane pravilo...¹²⁷

Poročilih XI. armadnega zbora so Italijani in belogardisti od 26. julija 1943 do 5. septembra 1943 imeli skupno 535 izgub: 9 oficirjev in 133 vojakov mrtvih, 13 oficirjev in 302 vojakov ranjenih, pogrešanih pa 3 oficirje in 7 vojakov. O narodnoosvoobodilni vojski je XI. armadni zbor sodil, da je v tem času izgubila 1016 moč: 847 mrtvih, 147 ranjenih in 22 ujetih.

Razumljivo je, da so partizanski izgube v resnici precej manjše, italijanske pa verjetno nekaj večje.

Po statistiki Glavnega štaba NOV in PO Slovenije je narodnoosvoobodilna vojska v Sloveniji od maja 1943 do italijanske kapitulacije 8. septembra 1943 imela skupno 256 mrtvih in 495 ranjenih. Nemec, Italijanov in belogardistov pa je bilo po nje-govni oceni ubitih 2130 in 1199 ranjenih. V istem času je naša vojska zaplenila: en top, 4 minomete, 57 strojnico, 437 pušk in 56.000 nabojev za puške. Uničila pa je en tank, 47 kamionov, 14 lokomotiv, 140 vagonov, 7 železniskih postaj, 21 mostov itd.

To poročilo je sicer nepopolno, ker je sestavljeno po pomankljivih podatkih sovražnikove izvešne moštva pa so gotovo nekalko pretirane. Kljub temu in nam živo govori o aktivnosti in

krepitvi narodnoosvoobodilne vojske v Sloveniji.

Glavni štab NOV in PO Slovenije se je pod vodstvom Vrhovnega štaba NOV in PO Jugoslavije vsestransko in dobro pripravil na zlom imperialističnega Italije. Zato je s svojimi enotami italijansko kapitulacijo lahko stoo odstotno izkoristila in še večji razmah osvobodilne borbe v vsej Sloveniji.

OPOMBE

¹²⁷ F. Sate, Belogardizem II, 2. delo, str. 566 do 567 in 548 do 589, odesk za propagando in statistiko. Ko. Na položaju, 28. VIII. 1943. Usporni naših edicij.

¹²⁸ Dr. Maksim Študerl, Festično domobranski teror nad Slovenijo 1944 str. 119.

¹²⁹ Prav tam, str. 124 do 137.

¹³⁰ Glavni štab NOV in PO Slovenije odesk za propagando, 2. X. 1943, štiv. 3. Vrhovnemu štabu NOV in PO Jugoslavije: Arhiv CK ZKJ štiv. 3829 — V času od 3. julija 1943 do 27. avgusta 1943 smo dobili nekaj zavezniskih pušk: 1. 5. protitankovskih pušk, 2. letne brede, 4 lahke nemške strojnice 56 italijanskih pušk, 21 pušk Mauser 4 mitraljeze Lewis 15.499 komadov municije Mauser, 30154 komadov italijanske municije 68 kart. in 58 škafci eksploziva ter nekotliko razna vojaške oružje. Preostli tega orožja na se je pri usposabljanju in nadeležnosti. (Glavni štab NOV in PO Slovenije, Na položaju, 27. VII. 1943, Vrhovnemu štabu NOV in PO Jugoslavije, Političeskoev Boris Krauhner, Komandant Rozema Franc, Angliški zastopnik Major Jones).

Belokranjske čaka tudi gradnja železnice iz Črnomlja na Vrbovsko. Ze samo Tovarna učil bo prihranila dnevno 80 tisoč din, ki jih plačuje danes za vožnje na železniško postajo. Tudi tovarna Belsad in rudnik Kanžarica se bosta z novo železnico gospodarsko opomogla. Dejstvo, da se bo obrestovala že v petnajstih letih govori, kako zelo je potrebna nova železnica od Črnomlja do Vrbovskega, saj bo vezala Belo krajino z morjem.

Bela krajina, ki je dala v oktobru 1943 četrtno odposlanec Kočevskemu zboru, bo pozdravila spominsko zasedanje v Kočevju s posebno resolucijo.

Šesta redna seja članov OLO Črnomelj je po svojih naprednih smernicah in kritičnih pretefih dosedanega dela pomemben prispevek k utrditvi demokracije v Beli krajini.

Krompir v klet - za davke pa „ni denarja“ ...

V četrtek 24. septembra je bilo v Novem mestu zasedanje obeh zborov OLO pod vodstvom predsednika Viktorja Zupančiča. Seji je prisostvoval tudi sekretar OK ZKS Franc Pirkovič. Na dnevnem redu je bilo poročilo Vladimirja Berceta, predsednika Sveta za kulturo in prosveto, o pomenu bližnjih volitev. Po jeurnatem referatu se je razvila živahna razprava o volitvah, okrajnem zboru proizvajalcev in tehničnih vprašanjih volitev. Odobrniki so sklenili povečati število članov okrajnega zbora proizvajalcev od sedanjih 27 na

43, izmed katerih bo Industrijska skupina proizvajalcev (to so delavci in nameščenci industrije, trgovine in obrti v okraju) volila 21, kmetijska skupina proizvajalcev pa 22 odbornikov. Zoločili so tudi, da bodo volitve v industrijski skupini proizvajalcev od 3. do 5. nov. člani splošnih kmetijskih združenj in njihovih svojci pa bodo volili svoje predstavnikje za okrajni zbor proizvajalcev v nedeljo 8. novembra. Na seji so nato sprejeli vsotne odločke in sklepe, ki jih objavljamo posebej.

Obljubljena je republiška pomoč za nadaljevanje javnih del

Odobrniki so z zadovoljstvom vzeli na znanje poročilo predsednika Viktorja Zupančiča, da je po obvestilu Izvršnega sveta

LRS zagotovljena okraju dotacija za pokr. tje izpada dohodka zaradi nižjega prometnega davka pri vinu in volni ter raz-

lik v obračunavanju akumulacije. Elektri. kacija, gradnje in obnove sol, komunalnih naprav itd. se bodo lahko nadaljevale v zaertanem obsegu. Iz dodatnih virov — presežka fonda plač — bo mogoče podpreti letos tudi kraje, ki so doslej še malo prejeli za razna prepotrebna javna dela. Odobrniki so se strinjali s predlogom Maksa Valeta, predsednika Gospodarskega sveta pri OLO, da se dodeli pomoč za elektri. triflikacijo krajev Sela - Sumberk, Zbure, Trebelno, Vel. Gaber, Drganja sela in Podgrad ter za javne gradnje na Trebelnem, v Brusnicah, Podturnu, Ambrusu in Mirni peči. Sprejet je bil sklep, da se presežek fonda plač razdeli v razmerju 70:30 v korist občin in LO MO Novo mesto.

Jesen je kmet prodal nekaj krompirja, da je zadostil potrebni skupnosti in svoje družine. Letos pa v mnogih, izrazilo krompirjevih krajih tega pridelka sploh ni na svetlo! Res je, da krompir ponekod letos ni obradil tako kot bi vs. želeli — vendar je prav tako res, da je na primer trebanjska okolica, odkoder so pred vojno in pred leti izvozili po 200 do 400 vagonov krompirja, letos ne sprav, skupaj rjti nekaj desetih vagonov krompirja. Vprašanje je, ali so zadržale storile vse, da bi povečale odkup krompirja. Na drugi strani, pa se širijo glasovi špekulantov, da bodo s prodajo počakali do pomladi — pri tem pa prav ti ljudje ne plačujejo davkov. Od nekaj so kmetje 3. akontacije davkov plačevali v precejšnji meri z dohodki prodanega krompirja. Letos dolgujejo na primer kmetje v trebanjski občini še dobre 3 milijone din na nplačanih davkih ali 25,8 odstotkov doseganih 3 predpsov! Na Veliki Lokj so do 21. septembra od 8.911.000 din plačali komaj 4.837.674 din in dolgujejo še vedno nad 45 odstotkov doseganih predpisov. Krompirja pa prav z tega predela ni v prodaji! Tudi v Dolenjskih Toplicah znašajo zaostali, neplačani davki nad 2 in pol milijona din, v Vel. Gabru 1.899.621 din, v Sentjerneju 2.830.218 dinarjev itd.

Okrajni ljudski odbor je zato sklenil, da bo vprašanje izterjave davkov zaostri. Nerodno plačevanje davkov ovira občine, da ne uresničijo proračunov. Če so lahko v Brusnicah pobrali skoraj vse zaostale davke (trenutno so na dolgu z 221.592 din), če dolgujejo kmetje na Dvoru komaj 10 odstotkov in v Mirni 14 odstotkov predpisa, bi lahko po tej poti šle tudi ostale občine. Na račun zares siromašnih krajev ne bomo podpirali poselnih bogatih predelov. Občine, ki se zadovolji z nekaj tisočimi davčnih vplačih na dan, škoduje sebi in skupnosti. Davki so nam potrebni, saj grede v naše skupno dobro. Da jih plačujejo prav v sorazmerno revnejših krajih boljše, kaže na razvito državljansko zavest naših ljudi. Tej dolžnosti pa se prav zato ne sme nihče izmikati.

Ne zamudite ugodnosti brezplačnega nezgodnega zavarovanja, ki vam ga nudi »DOLENSKI LIST«! Edini pogoj: poravnava naročnine za tednik!

Predvolilna razgibanost v novomeškem okraju

Izredno zanimanje za bližnje volitve so v preteklih dnevih pokazali predstavniki občin, podjetij, organizacij SZDL in ZK ter kmetijskih združenj na občinskih konferencah, ki so bile povsod v okraju. Tako se je v Sentjerneju take konference udeležilo nad 80 predstavnikov, v Gotni vasi 62, v Trebnjem pa je bila polna dvorana ljudi, ki so živahno razpravljali o letišnih vprašanjih. Poleg vprašanj o tehnični plati volitev so predstavniki občin, ustanov in organizacij posebno izražali tudi po največjih notranjih in zunanjskih političnih dogodkih. Zanimali so se za stališče naše vlade na zasedanju OZN do korejskega vprašanja itd.

Kandidat na novembarskih volitvah, so na vseh konferencah poučevali, da morajo biti kandidati politično in gospodarsko sposobni ljudje, ki bodo razumeli potrebe domačih krajev in naše skupnosti. V nedeljo so bili tudi prvi zbori proizvajalcev kmetijske skupine v Strazi, na Mirni in v Smarjeti. Zbora v Strazi se je udeležilo nad 120 ljudi. Potem, ko so dobro pretreli vsa vprašanja, so se člani kmetijske združenj in njihovi stoječniki zedinili, da bo kandidiral za odbornika okrajnega zbora proizvajalcev kmet Joež Dolar iz Jurke vasi, bavec NOB in dober gospodar. V Mirni so predlagali za kandidata kmeta Franca Goloba, v Smarjeti, Mirni in Strazi pa so soglasno predlagali, da naj bo

nov kandidat v republičkem Zboru proizvajalcev tovarišica inž. Vilma Pirkovič. Za kandidata za člana svetnega zbora proizvajalcev so na vseh treh zbrih predlagali kmetje tovariša Janeza Hribarja, člana izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS.

V nedeljo, 4. oktobra bo v novomeškem okraju 16 zborov proizvajalcev po kmetijskih združenjih. Te dni so se začeli tudi sestanki delovnih kolektivov, na katerih razpravljajo delavci in nameščenci o volitvah in prav posebej o pomenu zborov proizvajalcev. Proizvajalci industrijske skupine so že začeli postavljati kandidate za okrajni zbor proizvajalcev.

Prihodnji teden se bodo začeli v okraju zbori volivcev za postavljane kandidatov za Republički in Zvezni zbor Ljudske skupščine.

Na račun siromašnih ne bomo podpirali poselnih bogatih krajev

V krajih, kjer je spomladaj izredna pozeba povzročila ogromno škodo, gre plačevanje davkov razumljivo počasneje kakor v predelih, kjer posledice slane riso čutili. Okrajna in republiška komisija sta pretekli teden ugotovili, da bo v novomeškem okraju zaradi pomladanske pozebe 309 milijonov dinarjev manj kmetijskih dohodkov. To je hud udarec za naše kmetovalce v izrazito v. norodnih predelih. Slana je na primer popolnoma unijela vinograde na Trški go-

ri, v Sentjernejskem območju, na Trebelnem, Velikem Gabru in Zagradcu. Skupno bo škoda v vinogradih za 282 milijonov in 644 tisoč dinarjev. Sadjarstvo trpi nad 26 milijonov dinarjev škode; najbolj so prizadeta jabolka. Zaradi pozebe bo za 10 milijonov din manj orehov itd. Vse to govori, da bo treba tam, kjer je škoda v si. romašnih predelih tako občutna, s četrto dohodno odmero izpad narodnega dohodka upoštevati. Resnica je, da kmetje v siromašnih prede-

lih okraja težko plačujejo davke, kakor je res, da davki niso majhni. Ljudska oblast bo upoštevala naravno nesrečo, k. nas je letos tako hudo udarila. Ne bo na upoštevala želj in načrtov špekulantov, ki se skrivajo za slabo in pozebo v krajih, kjer je doma krompir in kjer je bila šoda prav majhna oziroma je skoraj ni! Če so se pojavili glasovi:

»Krompir bom prodal takrat, ko bo po 14 in 15 din kg! Vsako

Lovski pogon brez gonjačev

Obupni kljci prihajajo iz vasi v Suhj krajini. Dviji prašiči delajo menda že tako škodo na polju, da tega ni mogoče več prenašati. Prebivalci cele roči straziho svoja polja in z ropotami odganjajo nadležno škodljivo divjad. Zlasti je izstopajajo koruza, ki jo pridelujejo v Suhj krajini največ, pa tudi krompir pride prav ponehčim ruvačem, enako ječmen in oves.

Dejstvo je, da je škoda po divjih svinjah dokajšnja in da bi bila ako ne bi ljudje cele roči strazihi na poljih, še mnogo večja. Ob robovih polj in njv je polno majhnih kolib, v katerih noč za ročno bdiijo ljudje in čuvajo svoja polja. Na območju hinjaškeobčine je na stotine takih ščevčevnic, kar pomeni, da rajmanj tojko ljudi noč za nočjo v vsakem vremenu prenočuje v njih od poletja do pospravljenja koruze in krompirja.

Svet za gospodarstvo pri OLO Novo mesto in okrajna lovska zveza Novo mesto sta v želji, da se ta škoda zmanjša, dala pobudo za večji pogon na divje svine na območju Suhe krajine. 22. septembra zjutraj se je zbralo v Hinjaš 72 lovcev okoljskih lovskih druženj (Hinja, Zagradec, Sentrupert, SKZ Vel. Cirk in Trebnje, Dolenjske Toplice, Dvor in Novo mesto). Na predlog Sv ta za gospodarstvo je občinski ljudski odbor Hinja o pogonu obvestil vse prebivalce ter jih pozval, naj se udeležijo pogona kot gonjači, da bo uspeh večji, saj je predvsem v njihovem interesu uničenje divjadi. Lovci so se res odzvali vabilu, t- da

gonjačev ni bilo. V Hinjaš se je odzval menda samo eden, v Zvircah pa štirje ali pet. Vasčani so gledali lovce izza vogalov nekako zviška, rekli bi skoraj sovražno, podobno, kot v včasih gledali v teh vaseh pariziane.

Rezultat pogona je bil regativen. 72 lovcev iz celoga okraja je žrtvovalo čas in trud, da bi pomagali, da bi pomagali kmetom v borbi proti škodljivi divjadi, kmetje pa niso pričezali niti najmanjšega interesa za sodelovanje. Menda so smatrali, da je 72 lovcev, ki so pustili za ta dan službo in se potrudili na dolgo pot v Suho krajino, prišlo sem samo zaradi luksusa.

tam stare razritine na košeninah, toda zelo malo jih je in še daleč ne toliko, kot na primer na sektorju Radobe nad Uršinih seli in po nekaterih prelehi v Beli krajini.

Lovci - domačini in prebivalci na žve in mrtno trdijo, da prihajajo prašiči iz državnega lovišča, kjer da se tudi zadržujejo čez dan, zvečer pa hodijo na njihove njive na pasu, češ, tam imajo jasli, tam pa biev. Koliko je na tem resnice, pa ni ugotovljeno, ker lovci privatnih lovišč nimajo dostopa na teritoriji državnega lovišča. Domačini so še pripomnili, da sée gre mo na pogon v državno lovišče, se ga udeležimo prav vsi, sicer pa da nma smisla loviti svoje tam, kjer jih ni. Na to trditve pač lahko odgovorijo »amj lovski čuvaji državnega lovišča.

Drži pa eno in to je, da za uspešen pogon na divje svine potrebno sodelovanje lovskih druženj, kmetov in tudi Uprave državnih lovišč. Brez tega sodelovanja je škoda vsakih stroškov in korakov. Za pogon 22. septembra Uprava državnih lovišč ni bila obveščena pisмено, ampak samo ustmeno, vendar se z njene strani pogona ni nihče udeležil.

Delovno ljudstvo kočevskega okraja pozdravlja v svoji sredi vse živeče odposlanca Kočevskega zbora!

**Okrajni ljudski odbor
Okrajni komite ZKS
Okrajni odbor SZDL
Ljudski odbor mestne občine Kočevje**

Rudnik rjavega premoga — »Tekstilana, tovarna sukna — Gozdarsko avtopodjetje Ribnica-Kočevje — Kmetijsko-gozdarsko posestvo Kočevje — Okrajna lekarna — Okrajna združna zveza — »Trgopromet« — KOČEVJE

Novomeški zbor proizvajalcev bo imel 43 odbornikov

Okrajni ljudski odbor Novo mesto je na skupni seji odbornikov obeh zborov dne 24. IX. 1953 na osnovi 62. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih in 92. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah in občinah skupina 21 odbornikov, kmetijska skupina 22 odbornikov.

Upoštevajoč določbe 92. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah in občinah skupina 21 odbornikov, kmetijska skupina 22 odbornikov.

Ta sklep se predloži v potrditve Izvršnemu svetu Ljudske skupščine LRS.

Po potrditvi se sklep objavi na razglasni deski Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto in v Dolenjskem listu. Del. štev. I-9080/1-53. Novo mesto, dne 24. IX. 1953.

Predsednik OLO: Viktor Zupančič

2. Sklep o določitvi odbornikov zbora proizvajalcev, ki se volijo v posamezni proizvajalski skupini.

Po odloku o okrajnem družbenem planu okrajnega ljudskega odbora Novo mesto za leto 1953 (Uradni list LRS št. 14-118/53) znaša celotni družbeni brutto produkt za l. 1953 3.378.163.000 din. Od tega celotnega zneska družbenega brutto produkta je treba doseči v posameznih proizvajalskih skupinah: v industrijski, trgovinski in obrtni skupini 1.632.290.000 dinarjev ali 48,3%, v kmetijski skupini 1.745.873.000 dinarjev ali 51,7%.

Volilne enote za volitve odbornikov okrajnega zbora proizvajalcev

Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto na osnovi 94. čl. Zakona o volitvah in odpravil odbornikov ljudskih odborov, na seji dne 24. IX. 1953 izdaja

sklep

o določitvi volilnih enot za volitve odbornikov zbora proizvajalcev in o številu odbornikov, ki se volijo v posamezni volilni enoti.

1. Za volitve odbornikov okrajnega zbora proizvajalcev, ki bodo od 3.—8. XI. 1953, se določijo naslednje volilne enote:

A. Industrijska, trgovinska in obrtna skupina:

1. Volilna enota št. 1. voli 2 odbornika in jo sestavljata gospodarska organizacija SGP Pionir Novo mesto; V. G. P. »Trudbenika in »Tempov.
2. Volilna enota št. 2 voli 1 odbornika in jo sestavljata gospodarska organizacija Tovarna lesnih izdelkov Novo mesto;
3. Volilna enota št. 3 voli 1 odbornika in jo sestavlja gospodarska organizacija Tekstilne tovarne v Novem mestu;
4. Volilna enota št. 4 voli 1 odbornika in jo sestavlja gospodarska organizacija Sekcije za vzdrževanje železniške proge v Novem mestu;
5. Volilna enota št. 5 voli 1 odbornika in jo sestavljata gospodarski organizaciji Kurilnica in Železniška postaja Novo mesto;
6. Volilna enota št. 6 voli 1 odbornika in jo sestavljata gospodarski organizaciji Gradbeno podjetje Krka in Gradbeno in obratovno podjetje (Gop) Novo mesto;
7. Volilna enota št. 7 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije Trgov. podjetja: Rog, Prehrana, Izbra in Železnina v Novem mestu. Zadržno trgovsko podjetje v Novem mestu, Hotel Metropol, Hotel Kandija, Mestna kavarna, Kolodvorska restavracija, Buffet OZZ Novo mesto, Invalidska slaščičarna in Buffet, KZ Novo mesto;
8. Volilna enota št. 8 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Kralnica LO MO Novo mesto, Industrija perila Novo mesto, Industrija čevljev Novo mesto, Po. praviljalnica čevljev Novo mesto, Popraviljalnica čevljev v

Bršljinu in Keramika Novo mesto.

9. Volilna enota št. 9 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Lesno-industrijsko podjetje Novo mesto (LIP) — obrat Novo mesto, Gozdno gospodarstvo Novo mesto, Gozdna uprava Novo mesto, Elektro Novo mesto in Elektro podjetje Novo mesto;
10. Volilna enota št. 10 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Kremen Novo mesto, Avtopromet Novo mesto, Okrajna pošta Novo mesto, Ključavničarstvo in kovarčija LO MO Novo mesto, Invalidska kovinarska delavnica Novo mesto, Vodovodno instalatersko podjetje Novo mesto, Mestno mizarstvo, Mestno krojaštvo Bršljin in Mestno šiviljstvo;
11. Volilna enota št. 11 voli 1 odbornika in jo sestavlja zasebni obrtniki v Novem mestu in gospodarske organizacije: Mesarija OZZ Novo mesto, Klavnic in mesarija Novo mesto, Prevoznništvo Novo mesto, Kamnoseštvo, Odpad, Mestni vodovod, Radio center in cestni delavci Sekcije za vzdrževanje cest in Okrajne cestne uprave v Novem mestu, ki so zaposleni na območju LO MO Novo mesto;
12. Volilna enota št. 12 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Telekomunikacije Sentjerneje, Zadržno mizarstvo podjetje Sentjerneje, Trgovsko podjetje »Gorjanca Sentjerneje, Trgovsko podjetje KZ Sentjerneje in Vrh, polje, Kremen - obratovništvo v Mokrem polju in zasebni obrtniki v območju LO Sentjerneje;
13. Volilna enota št. 13 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Zdravilsko - gostinsko podjetje Smarjške Toplice, Občinsko trgovsko podjetje Smarjeta, Trgovsko podjetje KZ Skočjan, Dobrava, Smarjeta, Otočec in Brusnice, Kremen - obratovništvo v Leskovcu, delavci v obrtništvu zaposleni v državnih in za. važnih obrtnih podjetjih in privatni obrtniki iz območja občine Skočjan, Smarjeta, Trška gora in Brusnice;
14. Volilna enota št. 14 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Novomeška opekarna Zalag, Okr.

opekarna Prečna, Trgovska podjetja KZ v Smihelu pri Novem mestu, Birčni vasi, Stojpičah, Podgradu in Smolenjavi. Zadržno - tesarsko podjetje v Gotni vasi, Šiviljstvo Smihel, Čevljarstvo Smihel, Mlin Poganič, Mesarija Smihel, Kvacija Siranska vas, HC Prečna; zasebni obrtniki iz območja občine Gotna vas in Prečna.

15. Volilna enota št. 15 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Lesno-industrijsko podjetje LIP — obrat Straža, Avtopark Straža, Občinsko trgovsko podjetje Straža, Trgovsko podjetje KZ Straža, Zadržno gostinsko podjetje ter zasebni obrtniki iz območja občine Straža;
16. Volilna enota št. 16 voli 2 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Gozdna uprava Poljane in Crmošnjice (v kolikor spada v tuk. okraj), Čevljarstvo produktivna združba Dol, Toplice, Lesno-industrijsko podjetje LIP — obrat Soteska, Zdravilnišče Dol, Toplice, Krajevno gostinsko podjetje Dol, Toplice, Invalidsko zdravilišče Dol, Toplice, Občinsko trgovsko podjetje Dol, Toplice, Trgovsko podjetje KZ Dol, Toplice, Občinska obrtna podjetja v Dol, Toplicah, zadržni in zasebni obrtniki, iz območja občine Dol, Toplice;
17. Volilna enota št. 17 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Trgovsko podjetje KZ Dvor, Hinja, Zagradec, Zužemberk in Dobrnje, Gostinsko podjetje KZ Hinja, Občinska gostilna v Zužemberku, Mizarstvo Dvor, Krajevna obrtna podjetja v Zužemberku, Zadržna gostilna Ambrus in zasebni obrtniki iz območja občine Dvor, Hinja, Zagradec, Zužemberk in Dobrnje;
18. Volilna enota št. 18 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Državno trgovsko podjetje Trebnje in Mirna, Trgovska podjetja KZ Vel Gaber, Sentlovrenec, Vel. Loka, Catež, Trebnje in Mirna, Destilacija alkoholnih pijač Mirna, Kolarsko - mizarstvo podjetje Mirna, Mehanična delavnica Trebnje, Remont Mirna, Krajevna žaga Trebnje in Vel. Loka, Mizarstvo Trebnje, Krajevno krojaštvo Trebnje, Čevljarstvo Treb.

nje in Mirna, Pekarija Trebnje in zasebni obrtniki iz območja občine Vel. Gaber, Vel. Loka, Trebnje in Mirna.

19. Volilna enota št. 19 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Gozdna uprava Mokronog, Opekarna Prelesje, Občinsko trgovsko podjetje Mokronog, Sentrupert in Mikna peč, Remont Mirna peč, Remont Mokronog, Vrbopletarstvo Mokronog, Čevljarstvo Mokronog, Mesarija KZ Sentrupert, Pekarija Mokronog, Krajevna mesarija Mokronog in zasebni obrtniki iz območja občin Mokronog, Rakovnik, Trebelno in Mirna peč.
- B. Kmetijska skupina.**
20. Volilna enota št. 20 voli 2 odbornika in jo sestavljajo gospodar. organizacije: Splošna kmetijska združba v Sentjerneju, Splošna kmetijska združba v Brusnicah, SKZ Vrhpolje in Državno posestvo Struga;
21. Volilna enota št. 21 voli 1 odbornika in jo sestavlja gospodarska organizacija KZ Dobrnje;
22. Volilna enota št. 22 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: Spl. KZ Dol, Toplice, Spl. KZ Sbaž, SKZ Uršna sela in SKZ Gor. Polje, KDZ Podhosta in KDZ Dol, Toplice;
23. Volilna enota št. 23 voli 2 odbornika in jo sestavljata gospodarski organizaciji: SKZ Dvor in KZ Hinja;
24. Volilna enota št. 24 voli 2 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: SKZ Stopiče, SKZ Podgrad in SKZ Birčna vas;
25. Volilna enota št. 25 voli 1 odbornika in jo sestavljata gospodarski organizaciji: SKZ Smihel pri Novem mestu in SKZ Smolenja vas;
26. Volilna enota št. 26 voli 1 odbornika in jo sestavljata gospodarski organizaciji SKZ Mirna in SKZ Mokronog;
27. Volilna enota št. 27 voli 1 odbornika in jo sestavljata gospodarski organizaciji SKZ Mirna peč in SKZ Otočec;
28. Volilna enota št. 28 voli 1 odbornika in jo sestavljajo gospodarske organizacije: SKZ Novo mesto, Državno posestvo Grm, Državno posestvo Zalag, Vrtnarja LO MO Novo mesto,

Od 3. do 8. novembra bodo v novomeškem okraju volili člane zbora proizvajalcev

Okrajni ljudski odbor Novo mesto je na skupni seji odbornikov obeh zborov dne 24. IX. 1953 na osnovi 62. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih in 92. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah in občinah skupina 21 odbornikov, kmetijska skupina 22 odbornikov.

Stavilo odbornikov, ki se volijo v zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto na volitvah od 3. do 8. novembra 1953, znaša 43.

Ta sklep se predloži v potrditve Izvršnemu svetu Ljudske skupščine LRS.

Po potrditvi se sklep objavi na razglasni deski Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto in v Dolenjskem listu. Del. štev. I-9079/1-53. Novo mesto, dne 24. IX. 1953.

Predsednik OLO: Viktor Zupančič

1. Število odbornikov, ki se volijo v zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto na volitvah od 3. do 8. novembra 1953, znaša 43.

Ta sklep se predloži v potrditve Izvršnemu svetu Ljudske skupščine LRS.

Po potrditvi se sklep objavi na razglasni deski Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto in v Dolenjskem listu. Del. štev. I-9079/1-53. Novo mesto, dne 24. IX. 1953.

Predsednik OLO: Viktor Zupančič

Pozdravljam 10. obletnico Kočevskega zbora odposlanec slovenskega naroda!

★

Trgovsko podjetje z lesom in suho robo O. Z. Z. KOČEVJE

Del. štev. I — 9062/1-53.
Novo mesto, 22. IX. 1953.
Predsednik OLO: Viktor Zupančič

Določeni je 50 volilnih območij v 6 volilnih enotah novomeškega okraja

Na osnovi 61. čl. Zakona o pravicah in dolžnostih ter volilnih in odločitveni poslanev ljudske skupščine FLRJ in 52. čl. Zakona o pravicah in dolžnostih ter volilnih in odločitveni poslanev ljudske skupščine LRS (Uradni list LRS št. 31/58/53), Okrajna volilna komisija za zveze in republiške volitve izdaja

sklep
s katerim se določa, v katerih območjih se bodo vršili zbori volivcev za predlaganje kandidatov za volitve v zvezni in republiški zbor.

I.
Za volitve ljudskih poslancev, ki se volijo v okraju Novo mesto v republiški zbor ljudske skupščine na volitvah v nedeljo dne 22. novembra 1953, je razdeljen okraj Novo mesto na 6 volilnih enot.

Predlaganje kandidatov za poslance republiškega zbora se vrši na zborih volivcev, ki se sklicujejo v istih območjih, kakor pri volitvah odbornikov v okrajni zbor.
Za sklicanje zborov volivcev v posameznih volilnih enotah se določajo naslednja območja:

85. Volilna enota: NOVO MESTO - GOTNA VAS:

1. Območje števil 1 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Cankarjeva ul. - Seidlova c. - Ločenska cesta - Gerdešičeva ul. - Kratka ulica - K sodišču - Vrhovčeva ul. - Streljska ul. - Poštna ulica - Dilančeva ulica - V mlina - Solska ulica.

2. Območje števil 2 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Tavčarjeva ulica - Ljubljanska ulica od št. 26 do 41 - Mestne njive - Krekova ulica - Kolodvorska ulica - cesta Brijuni - Ceglina - Mala Bučna vas - Foersterjeva ul. - 3. Območje števil 3 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Glavni trg - Frančiškanska ulica - Detelova ulica - Jenkova ulica - Ljubljanska cesta od št. 1 do 23 - Kapucinski trg - Defračiškijska ulica - Na Loko.

4. Območje števil 4 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Breg - Pušjeva ul. - Sv. Jurija - Kosova ul. - Društveni trg - Društvena ul. - Sokolska ul. - Katarinini trg - Strma steza - Kasteljeva ul. - Arkova ul. - Prešernov trg - Cerkevna ul. - Prostorska ul. - Krizatijska ul. - Kmetiška ul. - Mej vrt.

5. Območje števil 5 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Zabjo vas - Ragovo - Zagrebška cesta - Kandijska cesta - Ravnova cesta.

6. Območje števil 6 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Stari trg - Prešernova cesta - Stemburjeva ul. - Trdinova cesta - Sključitova cesta - Rešitova cesta.

7. Območje števil 7 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Smihelska ul. - Dr. Volčičeva ul. - Irča vas - Sukičeva cesta od št. 19 dalje.

8. Območje števil 8 obsega naslednje ulice v Novem mestu:

- Cotna vas - Smihel - Rečna vas - Vel. Skrajnje - Mala Skrajnje - Borščeva ul. - Bred - Srebrnice - Vrh pri Ljubnem - Petane - Gor. Mrštevce - Mali Podluben - Idrijska.

9. Območje števil 9 obsega naslednje naselje:

- Stonice - Mali Orehek - Vel. Orehek - Hrib - Hrušica - Brezovica - Sentjošt - Dol. Teška voda - Crmošnica - Gor. Teška voda - Plemburg - Vrdu - Dolž - Igelnik - Vrhe - Pušče - Zajčji vrh - Sela pri Zajčjem vrhu - Panerji grm.

10. Območje števil 10 obsega naslednje naselje:

- Podgrad - Vel. Cerovec - Mali Cerovec - Jurna vas - Korofka vas - Gor. Pristava - Spod. Pristava - Mihovec - Konec - Vinja vas.

12. Območje števil 12 obsega naslednje naselje:

- Birčna vas - Stranska vas - Vel. Podluben - Rainsiše - Rakovnik - Gor. Lakovice - Jama.

86. Volilna enota: SENTJERNEJ - BRUSNICE - SKOCIJAN - SMARJETA:

- 13. Območje števil 13 obsega naslednje naselje: Sentjernej - Smalža vas - Mihovica - Roje - Drama - Vrh - Gor. Brezovica - Dobrava - Razdrto - Dol. Starava vas - Brezje - Imanje - Vočkova vas - Rakovnik - Vrbovec - Ledča vas - Gruča - Grublje - Ostrog - Sentjakob - Zamoško - Čisti breg - Mrševa vas - Hrvaški breg.

14. Območje števil 14 obsega naslednje naselje:

- Ratje - Tolsti vrh - Gor.

Mokropolje - Pristava - Zapuže - Gor. Stara vas - Loke - Cerovi log.

15. Območje števil 15 obsega naslednja naselja:

- Vel. Ban - Mali Ban - Drča - Dol. Brezovica - Smarje - Zvabovo - Jelša - Dol. Vrhpolje - Apnenik - Javornik - Vratno - Stran - Gor. Vrhpolje - Mihovo.

16. Območje števil 16 obsega naslednja naselja:

- Gor. Gradišče - Dol. Gradišče - Dol. Mokro-polje - Polhovica - Prapreče - Gmajnica - Breška vas - Pristavnica - Gor. Gomila - Cdraže - Dol. Maharovec - Gor. Maharovec.

17. Območje števil 17 obsega naslednja naselja:

- Celotno območje občinskega LO Brusnice, katero zajema vasi: Brusnice - Ratež - Struga - Leskovec - Dol. Suhadol - Gor. Suhadol - Gaberje - Jugorje.

18. Območje števil 18 obsega naslednja naselja:

- Grmovje - Savinek - Hrastulje - Stopno - Stara Buča - Rase - Hudenje - Čučja mlaka - Dobrava - Tomaževa vas - Dobruška vas - Ruhna vas - Stranje - Dol. Stara vas - Oarečje - Osredok.

19. Območje števil 19 obsega naslednja naselja:

- Skocjan - Zalog - Zloganje - Segonje - Gorška vas - Gor. Dole - Dol. Dole - Jelendol - Mačkovec - Zagrad - Vel. Poljane - Gabernik - Gor. Stara vas - Klenovik - Male Poljane.

20. Območje števil 20 obsega naslednje naselje:

- Smarijeta - Dol. vas - Strelca - Mladevina - Orešje - Gor. Vas - Radulje - Sela - Vinica - Zbure - Zaboršt - Zagorica - Klevež - Dol. Gorič - Celovec - Strmca.

21. Območje števil 21 obsega naslednje naselja:

- Zaloviče - Smarješke Toplice - Obrt - Brezovica - Družinska vas - Sela - Krovno - Gradnje - Vinji vrh - Hrib - Draga - Bela cerkev.

87. Volilna enota: TRSKA GORA - MIRNA PEČ - TREBELNO - MOKRONOG:

- 22. Območje števil 22 obsega naslednja naselja: Otočec - Lešnica - Harišnja vas - Zagrad - Gor. Vrh - Dol. vrh - Strauberk - Paha - Srednji dol - Gor. Dol - Gčežje - Sela - Nov. Gora - Koli - Jelše - Češnjice - Mačkovec - Trška gora - Sevnno - Zdinja vas - Golušnik - Gor. Krovno - Dobovo - Kij - Luttersko selo - Grič - Prapreče.

23. Območje števil 23 obsega naslednja naselja:

- Mirna peč - Ivanja vas - Češnjice - Malenska vas - Mali vrh - Jablan - Dol. Vrhovo - Gorška vas - Golobinjak - Grčevrh - Dol. Podboršt - Vel. Kal - Mali Kal - Orklevce - Dobje.

24. Območje števil 24 obsega naslednja naselja:

- Dol. Globodol - Sred. Globodol - Gor. Globodol - Jordan Kal - Vrhpeč - Jelše - Biška vas.

25. Območje števil 25 obsega naslednja naselja:

- Dolenja vas - Hrastje - Poljane - Čemše - Sentjurij - Hmeljič - Globodol - Sela pri Zagorici - Zagorica - Dolenje Kartaljevo - Gor. Kartaljevo - Dol. Kamenje - Gor. Kamenje - Hmeljnik.

26. Območje števil 26 obsega naslednja naselja:

- Trebelno - Malne - Gor. Mokronog - Drečji vrh - Gor. Zabukovje - Brezovica - Vrh - Sela - Cilpah - Čučja vas - Jelševce - Sv. Marnja - Mirna vas - Cikava - Staterberg - Roje - Podturen - Ornuška vas - Cerovec - Brezje - Blitna vas - Radna vas - Češnjice - Bobneča vas.

27. Območje števil 27 obsega naslednja naselja:

- Mokronog, Pugalj, Preloge - Dolina - Zalostna gora - Sv. Križ - Ribiek - Slapski - Vrh nad Mokronogom - Brezovica - Sred. Lakovnice - Zgor. Lakovnice.

28. Območje števil 28 obsega naslednja naselja:

- Hrastovica - Bruna vas - Moste - Martinja vas - Puščava - Ornice - Ostrožnik - Gorenja vas - Križni vrh - Bojče.

88. Volilna enota: DOLENJSKE TOPLICE - STRAZA - DVOR - PREČNA:

- 29. Območje števil 29 obsega naslednja naselja: Podturen - Meniška vas - Sela - Obrh - Suhor - Podhosta - Loska vas - Poljane - Občice - Stara žaga - Zagrigelj.

30. Območje števil 30 obsega naslednja naselja:

- Uršna sela - Laze - Dobindol - Verdun - Gorenje Sušice - Hrib - Blaževce -

Pleš - Seč - Travni dol - Drganja sela.

31. Območje števil 31 obsega naslednja naselja:

- Dolenjske Toplice - Dol. Gradišče - Gor. Gradišče - Dol. Polje - Gor. Polje - Soteska - Drenje - Gaberje - Dol. Sušice - Selišče - Gor. Bušinec - Dol. Bušinec - Mali Rigelj - Vel. Rigelj - Cerovec.

32. Območje števil 32 obsega naslednja naselja:

- Gorenja Straža - Dol. Straža - Hruševce - Sela - Loke - Vavta vas - Rumanja vas - Jurka vas - Potok - Prapreče - Dol. Mrštevce - Drganja sela.

33. Območje števil 33 obsega naslednja naselja:

- Dvor - Dolenji kot - Gor. Kot - Vinkov vrh - Skopice - Stavča vas - Ceglina - Podgoz - Lašče - Jama - Sadijnja vas - Trebča vas - Mačkovec - Brod - Podlipa - Morava - Sred. Lipovec - Mali Lipovec - Vel. Lipovec - Sela - Boršt - Brezova reber.

34. Območje števil 34 obsega naslednja naselja:

- Prečna - Kal - Sudor - Podgora - Češča vas - Zalog - Groblje - Gorenje Kamenice - Dol. Kamenice - Boršt - Hudo - Potočna vas - Muhaber - Bučna vas - Ločna.

89. Volilna enota: ZUZEMBERK - HINJE - ZAGRADEC - DOBRNIC:

35. Območje števil 35 obsega naslednja naselja:

- Reber - Zalisec - Bugdanja vas - Gradnje - Malo Lipje - Vel. Lipje - Klopec - Vrhovo - Dol. Križe - Sv. Križ - Vrh - Zuzemberk - Cvibelj - Zafara - Prapreče - Stranska vas.

36. Območje števil 36 obsega naslednja naselja:

- Smihel - Dešča vas - Poljane - Sv. Marjeta - Plešje - Kleč - Drašča vas.

37. Območje števil 37 obsega naslednja naselja:

- Sela Sumerk - Orlaka - Zavrh - Srebotnica - Babna gora - Gorenje Selce - Dol. Selce - Dol. Podsumberk - Arševca - Podbukovje - Log - Kutna - Volča jama - Vrtače - Replje.

38. Območje števil 38 obsega naslednja naselja:

- Hinje - Lazina - Hrib - Pleš - Prevolce - Zvirce - Ratje - Viseje - Sela - Vrh - Lopata.

39. Območje števil 39 obsega naslednja naselja:

- Dobrnica - Lokve - Sahovec - Breška vas - Podisec - Zelezno - Gorenja vas - Vapča vas - Stranje - Gorenji Vrh - Dol. Vrh - Svetinja - Smaver - Kal - Korita - Vrbovec - Armanja vas - Rva - Gor. Selce - Dol. Selce - Gorenje Kamenje - Kozjak - Hrušni vrh - Rožempej - Knežja vas - Mala vas - Občine - Luža - Dobrava - Zagorica - Lisec.

40. Območje števil 40 obsega naslednja naselja:

- Zagradec - Fužine - Grinovec - Dečja vas - Kuželjevec - Malo Globoko - Gabrovka - Volična vas - Veli-

41. Območje števil 41 obsega naslednja naselja:

- Vel. Korinj - Mali Korinj - Kal - Ambrus - Primča vas - Travnj vrh - Vianje - Bakr - Brezovi dol.

90. Volilna enota: TREBNJE - VELIKA LOKA - VELIKI GABER - MIRNA - RAKOVNIK:

- 42. Območje števil 42 obsega naslednja naselja: Lukovk - Češnjek - Lipnik - Zavrh - Parjevec - Gor. Dobrava - Jezero - Rihpovec - Oštervac - Zvale - Studenica - Jačkovec - Dol. Nemška vas - Breg - Dol. Podboršt - Rodine - Gor. Dobrava - Meglenik - Gradišče - Dolga njiva - Dol. Ponikve - Gor. Ponikve - Grm - Deča vas - Pungart.

43. Območje števil 43 obsega naslednja naselja:

- Vrh Trebnje - Grmada - Repče - Cviblje - Paradž - Pekel - Pristava - Studenec - Stari trg - Odrga - Kamnata gora - Vina gorica - Prapreče - Hrib - Dolenje Medvedje selo - Gor. Medvedje selo - Primstale - Dol. Sv. Stefan - Gor. Nemška vas - Kamni potok - Zidani most - Breza - Benečija - Grič - Pluska - Blešinja vas.

44. Območje števil 44 obsega naslednja naselja:

- Rače selo - Hudeje - Križ - Križka reber - Vrhovo - Blato - Velika Sevnica - Ma-

ke Reberce - Male Reberce - Tolčane - Češnjice - Breg - Marinča vas - Kutni vrh - Veliko Globoko.

45. Območje števil 45 obsega naslednja naselja:

- Dolga njiva - Potok - Mačji dol - Gor. Prapreče - Dol. Prapreče - Sentlovec - Martinja vas - Mali Videm - Krtina - Zabjek - Muhobran - Kukučberg - Gorenji vrh - Kamni vrh - Daljni vrh - Zahrič.

46. Območje števil 46 obsega naslednja naselja:

- Catež - Dolenja vas - Zagorica - Gorenja vas - Gogljak - Sajenica - Trebanjski vrh - Roje - Razboje - Velika Loka - Trnje - Iglenik - Mrzla Luža - Korenitska - Mala Loka - Mačkovec - Skovec - Gorenji Podboršt.

47. Območje števil 47 obsega naslednja naselja:

- Gradišče - Primkova gora - Sevnno - Polčane - Kremenc - Mišji dol - Mengoš - Primskovo - Stara gora - Preska - Golce - Mihelca - Zubina - Bratnice - Sentjurje - Stranje - Breg - Pongert - Male Dole - Velike Dole - Veliki Gaber - Cesta - Mal Gaber - Zvonica - Bič - Pristava - Dobrava - Vel. Dole - Stahanja vas - Gombišče - Vrh - Male Dole.

48. Območje števil 48 obsega naslednja naselja:

- Gomila - Brezovica - Sevnica - Gorenja vas - Zagorica - Skrajnc - Selska gora - Cirknik - Ravne - Sela - Sajenica - Mirna - Sv. Helena - Migelca - Migelska gora - Zabrdje - Trbinč -

Volčje njive - Glink - Debenec - Praprotnica - Stara gora.

49. Območje števil 49 obsega naslednja naselja:

- Sentrupert - Drenje - Trstenik - Straža - Rakovnik - Slovenska vas - Zabukovje - Založe - Okrog - Ravnik - Skrljevo - Draga.

50. Območje števil 50 obsega naslednja naselja:

- Prelesje - Bistrica - Gor. Jesenice - Dol. Jesenice - Rozenberg - Mali Cirknik - Vel. Cirknik - Svinjsko - Kostanjevica - Hom - Ravne - Hrastno - Vrh.

II.
Za volitve ljudskih poslancev, ki se volijo v zvezno ljudsko skupščino tvori okraj Novo mesto eno volilno enoto in sicer števil 200 v kateri se volijo poslanci.

Predlaganje kandidatov za poslance zveznega zbora se vrši na zborih volivcev, ki se sklicujejo v območjih, ki so ravedna pod I tega sklepa od zaporedne številke 1 do 50.

III.
Ta sklep se razglaša na razglasnih deskah vseh občinskih ljudskih odborih in volilnih enotah na območju Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto.

Smr fašizmu - Svobodo narodu!

Del. števil 2/1 - 53. Novo mesto, dne 23. IX. 1953.

Tajnik: Maks Sorn

Predsednik: Milan Regvart

Kje bodo zbori volivcev za določanje kandidatov za volitve v zbor proizvajalcev

Na osnovi 145 čl. Zakona o pravicah in dolžnostih ter o volitvah in odločitveni poslanev ljudske skupščine FLRJ in 3. odst. 125 čl. Zakona o pravicah in dolžnostih ter o volitvah in odločitveni poslanev ljudske skupščine LRS (Ur. l. LRS št. 31/58/53) in 97 čl. Zakona o pravicah in dolžnostih zakona o volitvah in odločitveni odbornikov ljudskih odborov (Ur. l. LRS št. 31-102) in sklepa o določitvi volilnih enot za volitve odbornikov v zbor proizvajalcev in o številu odbornikov, ki se volijo v posamezni volilni enoti, okrajna volilna komisija za zveze, republiške in okrajne volitve izdaja naslednji

sklep
s katerim se določa, v katerih gospodarskih organizacijah bodo zbori volivcev za predlaganje kandidatov za volitve v zvezni, republiški in okrajni zbor proizvajalcev.

I.
Zbori volivcev za predlaganje kandidatov za volitve v zvezni, republiški in okrajni zbor proizvajalcev se bodo vršile v gospodarskih organizacijah, ki so spodaj navedene.

A.
Industrijska, trgovinska in obrtna skupina:

- 1. a) V volilni enoti št. 1. se vrše zbori volivcev v gospodarski organizaciji SGO Poinar.
- b) V. G. P. - »Trudbeniki« - »Tempo« v prostorih Zadruga doma v Bršljini.

2. V volilni enoti št. 2 se vrše zbori volivcev v gospodarski organizaciji Ilesnih izdelkov Novo mesto.

3. V volilni enoti št. 3 se vrše zbori volivcev v gospodarski organizaciji Tekstilne tovarne Novo mesto.

4. V volilni enoti št. 4 se vrše zbori volivcev v gospodarski organizaciji Sekcije za vzdrževanje železniške proge Novo mesto.

5. V volilni enoti št. 5 se vrše zbori volivcev v gospodarskih organizacijah Kurlinice Novo mesto in železniške postaje Novo mesto.

6. V volilni enoti št. 6 se vrše zbori volivcev v gospodarskih organizacijah OGRAD Krke in GOP Novo mesto.

7. V volilni enoti št. 7 se vrše zbori volivcev v naslednjih gospodarskih organizacijah: Rog Novo mesto, trg. podjetje Zelezina, XZ Novo mesto, Izbira, Prehrana in Zadrugno trgovsko podjetje Novo mesto se združijo za opravilo zborov volivcev. Zbori se vrše v prostorih trg. podjetja Zelezina.

Gostinska podjetja Hotel Metropol, Hotel Kandija, Mestna kavarna, Kolodvorska restavracija, Buffet OZZ Novo mesto, Invalidska slašičarna in buffet se združijo za opravilo zborov volivcev. Zbori se vrše v prostorih Hotel Metropol.

8. V volilni enoti št. 8 se vrše opravilo zborov volivcev naslednje gospodarske organizacije:

- a) Tiskalnica LO MO Novo mesto, Industrija perila Novo mesto - zbor se vrši v podjetju Industrije perila.
- b) Industrija čevljev Novo mesto, Popravljalnica čevljev

Novo mesto - zbor se vrši v podjetju Industrije čevljev.

c) Keramika Novo mesto, Popravljalnica čevljev v Bršljini - zbor se vrši v podjetju Keramika.

d) Trgovina KZ Otočec in zasebni obrtniki iz območja občine Trška gora Zbori se vrše v pisarni občine Trška gora.

e) Kremen-obrat Leskovec, Trgovina KZ Brusnice, Gaberje in zasebni obrtniki, cestni delavci in poštari iz območja občine Brusnice. Zbori se vrše v trgovini KZ Brusnice.

f) V volilni enoti št. 14 se za opravilo zborov volivcev združijo naslednje gospodarske organizacije:

- a) Opekarna Prečna, Hidrocentrala Prečna in privatni obrtniki iz območja občine Prečna. Zbori se vrše v opekarni Prečna.
- b) Opekarna Zalag - Zboruje same zase.
- c) Zidarsko-tesarsko podjetje Gotna vas, Mesarija, Čevljarstvo, Smihel-Kovačija Stranska vas, Min Poganci in trgovine KZ Smihel pri Novem mestu, Birčna vas, Podgrad, Sto. piče, Smolenja vas ter zasebni obrtniki, cestni delavci, poštne uslužbenici iz območja občine Gotna vas. Zbori se vrše v zidarsko-tesarskem podjetju v Gotni vasi.

15. V volilni enoti št. 15 se za opravilo zborov volivcev združijo naslednje gospodarske organizacije:

- a) LIP obrat Straža in Avtopromet Novo mesto in Okrajna pošta Novo mesto - zbor se vrši v podjetju Avtoprometa.
- b) Ključavničarstvo in kovarstva delavnica Novo mesto, Vodovodno inštalatersko podjetje Novo mesto - zbori se vrše v prostorih Vodovodno-inštalaterskega podjetja Novo mesto.
- c) Mestno mizarstvo, Mestno krojaštvo Novo mesto in Bršljin, Mestno šiviljstvo - zbori se vrše v podjetju Mestno krojaštvo Novo mesto.

11. V volilni enoti št. 11 se za opravilo zborov volivcev združijo naslednje gospodarske organizacije:

- a) Mestna pekarija Mesa rija OZZ, Prevozništvo LO MO, Fotopodjetje, Mestni vodovod, Klavnic in mesarija Novo mesto, Kamnosestvo, Odpad in Radio center - zbori se vrše v podjetju Mestne pekarije v Novem mestu.
- b) Vsi privatni obrtniki, cestni delavci in uslužbenici pri ptt. - Zbori se vrše na sedežu Okrajne obrtne zbornice.

12. V volilni enoti št. 12 se za opravilo zborov volivcev združijo naslednje gospodarske organiz

IZ NAŠIH KRAJEV

Pismo iz Črnomlja

V preteklem tednu so številni člani SZDL terena narodnega heroja Janka Starše napolnili dvorano Doma JLA v Črnomlju. Ogorčeno so obsojili nenastita izjavljanja vladujočega razreda v Italiji, ki hoče pod plaščem krščanske demokracije in fašizma segati po naši zemlji. Udeležba na proslavi ustanovitve XV. SNOUB v Metliki je dokaz neuklonljivosti belokranjskega ljudstva, ki je znalo v najtežjih dneh slovenske zgodovine braniti ta košček slovenske zemlje in ga bo znalo braniti tudi vnaprej.

Novo gospodarske uredbe so člani SZDL seznanili z vrsto gospodarskih problemov, ki jih bo treba v Belih krajih in bližnji bodočnosti rešiti.

Zbor članov SZDL je spregovoril zboru o volitvah v okrajni Zbor proizvajalcev in v republiško ter zvezno ljudsko skupščino. Udeleženci zboru so toplo pozdravili novosti o dolžnostih in pravicah poslancev. Poslanec bo odselej živa vez med skupščino, volivci in ljudskim odborom, saj bo tudi odbornik OLO. Kandidirali in volili bodo le preizkušene borce za socializem.

Iz Dolenje vasi pri Ribnici

Po kraji bolezni je umrl pretekli teden kmet Karol Hribar iz Prigorice. Pokojnika je poznala vsa ribniška dolina kot poštenega, naprednega kmetovalca, ki je bil tudi med prvimi člani Splošne kmetijske zadruge. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi. Lovci iz Ribnice so ob odprtem grobu izstrelili častno salvo.

Dolenjo vas bodo za proslavo obletnice Kočevskega zboru skrbno očistili in okrasili. Proslave v Kočevju in na Pugledu se bo udeležila večina prebivalstva z vsemi odposlanci, ki so prisostvovali prvemu zasedanju Zbora 1943. leta.

Na dan praznika v Kočevju bo v vseh Rakitnicah in Blaču prvič zagorela električna luč. Valčarji teh vasi so že v začetku leta začeli napeljavati elektriko. Delo pri elektrifikaciji bi bilo že končano, če bi bil pripravljen cement in če bi nekateri ljudje elektrifikacijskega odbora pri delu ne ovirali.

Zbor je pretresal tudi lokalne zadeve. Prebivalstvo bi rado doseglo gradnjo Dom kulture, saj je Črnomljanje že tri leta v sramoto, ker se stalno dozidava in spet podira. Posebno zanimiva je bila razprava o preskrbi mesta z živili in drugim potrebnim blagom. Zastopniki trgovskih podjetij Črnomlja so razlagali težave svojih kolektivov, a potrošniki so jim navajali svoje želje in potrebe. Le od trgovine s sadjem in zelenjavo OZZ in pekarije ni nihče prišel, čeprav sta dobili povabilo. Odkupna mreža kmetijskih pridelkov ne odkupuje, ampak jih raje uvaža in prodaja po »zmernih« cenah. Tudi mesarsko podjetje v Črnomlju misli, da dela prav, ko prodaja svoje izdelke »svojim strankam«, za »tjuice« pa ima le grobe besede in kost.

Črnomelj vse bolj potrebuje dobrega cestarja, ki bi skrbel za snago v središču mesta. Črnomelj, ki postaja z vsakim dnem bolj pomembno gospodarsko in upravno središče Bele krajine, naj izgleda čim lepše.

Velika škoda zaradi nestrokovnega dela

Telesno vzgojno društvo »Partizan« na Mirni je imelo v načrtu gradnjo vodnjaka zraven doma. Gradbeno dela je prevzelo domače občinsko Remontno podjetje, potrebno gradivo pa se je zavezalo dobaviti društvo samo. Čeprav za gradnjo ni bilo izdano predpisano gradbeno dovoljenje, je podjetje Remont pričelo z gradnjo vodnjaka in sicer tik zidu. Vodnjak so izkopali že 7. ali 8. avgusta letos do globine 3,50 m in v premeru 2,50 m, vendar samo 40 do 50 cm stran od opornega zidu. Ker drugače niso takoj zabetonirali ali drugače zavarovali, se je zemlja po zadnjem deževju razmočila in sesula, to pa je povzročilo tudi prelom zidu, ki se je vsled tega podrl v dveh smereh v dolžino 4 metrov. Na stavbi je zaradi tega škode najmanj za 110.000 din.

Do poškodbe stavbe je prišlo predvsem zaradi nestrokovnega dela podjetja in deloma tudi zaradi neodgovornosti do prevzetega dela. Ako bi sproci zabetonirali čim lepše.

izkopano jamo, do nesreče ne bi prišlo. To naj bo hkrati opozorilo vsem, ki grade, da je treba pred vsako gradnjo vprašati za mnenje strokovnjaka in si izposlovati potrebno gradbeno dovoljenje! Vprašanje je, kdo bo nosil stroške popravila stavbe, ki niso majhni, lahko pa bi prišlo pri tem tudi do težje nesreče.

IZ DOLENJSKIH TOPLIC

Uprava Invalidskega doma v Dolenjskih Toplicah, je pridrdila izlet z avtobusom v partizanske kraje roškega pogorja. Izletniki so si ogledali bolnišnico v Jelen-dolu, ki je še popolnoma ohranjena. Slepi invalidi, ki se je udeležil izleta, je podzavestno spoznal kraj in pokazal na levo stran ležišč: »Tu sem ležal 61 dni«. Na bazi 20 so videli med skalami barake, kjer so stanovali tov. Boris Kidrič, Edvard Kardelj, Vda Tomšič, dr. Marijan Breclj, Miha Marinko in drugi. Vse je še tako, kot je bilo med vojno. Poltri lepih vtisov so se vrnili v Dolenjske Toplice.

Jesen je napolnila tudi topliško šolo. Prenatpani prostori nas zopet opominjajo, da bomo morali z vso resnostjo misliti na zgraditev novega šolskega slopja. Morda bi občinski ljudski odbor gradil šolo kot spomin na padle žrtve v občini, a na predelje nove zgradbe naj bi bila vklesana imena vseh medvojnih žrtev. To je vsekakor upoštevanja vreden predlog. D. G.

To in ono iz Ambrusa

Priprave na volitve so zajele tudi naš kraj. Udeležba na predvolilnem sestanku v Ambrusu je pokazala, da se gospodarji živo zanimajo za razvoj naše oblasti. Sestanek je vodil član občinskega ljudskega odbora Zagradec tov. Piškur, navzoč pa je bil tudi član OLO Novo mesto tov. Stane Šmid. Zivahen razgovor je potekal predvsem o spomladanskih slani, ki je kmetovalcem močno opustošila sadovnjake in vinograde. Tudi rja ni prizanesla žitu, a po koruznih njivah neusmiljeno gospodarijo divji prašiči.

Pred nedavnim smo imeli v šoli rodiljski sestanek. Govorili smo zlasti o rednem obiskovanju šole, kar velja posebno za otroke, rojene leta 1939. Nekateri starši jih namreč v šolo niso vpisali. Sestanek je pokazal, da so starši tisti, ki lahko šoli največ pomagajo pri vzgojnem delu.

Na obrobju vasi stoji lep za-družni dom, ponos našega kraja. Mizarji in zidarji dokončujejo zadnja dela v notranjosti Doga-rjen bo v oktobru. Prostranih lepih dvoran se veseli zlasti mladina, ki

je ustanovila pevski zbor in igral-sko družino. Obe skupini bosta nastopili prvič na proslavi, ko bomo odprli združni dom. Leonoj zimo bomo organizirali predavanja za kmete in živinorej-ce. Mladina si močno želi izobra-ževalnih tečajev. Uvedli bomo skupno poslušanje radijskih oddaj za kmetovalce. A. J.

OBVESTILA

PREKLICUJEM obdolžitve proti Janezu Veselu iz Malega Podlujbna, ker so neresnične — Cimermančič Marija, Dol. Mra-čivo

PREKLICUJEM neresnične ve-sti, iznešene o Mavsar Hermeni — Kodrič Dora, Črnomelj

RAZPIS

Za mesto prefekte v interna-tivna vaješka šole učencev v trgo-vini v Novem mestu.

Pogoj: strokovna kvalifikacija, po možnosti učiteljica. Plača po dogovoru.

Pismente ponudbe z dokumenta-cijo nasloviti na Trgovinsko zbor-nico Novo mesto.

SLUŽBO DOBI

Honorarno zaposlitev dobi v Novem mestu tovaršička z dobri-m znanjem strojeopisja. Kasneša stal-na zaposlitev mogoča. — Uprava Dolenjskega lista.

Novoletno nagradno žreb-nje z bogatimi dobitki se naglo približuje: ali ste po-ravnali zaostalo naročnino za »DOLENJSKI LIST«?

29. septembra 1943 je na Milherjevem hribu nad Pihljev padel v borbi s fašisti najin sin

ANTON VIDIC

podoficir v Gradnikovi brigadi

Ob deseti obletnici nje-gove smrti se ga spomni-jamo starši, prijatelji in znanci.

Smert fašizmu — svobodo naroda!

Ana in Anton Vidic
Zabjva vas pri Novem mestu

Partizan TELESNA VZGOJA

Republiška odbojkarška liga

TVD PARTIZAN (Novo mesto) : SD POSTAR (Ljubljana) 3:1 (15:9, 9:15, 16:14, 15:5).

Novomeške odbojkarice dosega-ji uspeh za uspehom. Prejšnjo ne-dejjo so postale mladinke republi-ške prvakinje, to nedeljo pa so sla-nice v prvenstveni tekmi zanesli-vo premagale ekipo ljubljanskega Poštarka ter se na ta način še bolj utrdile na vrhu lestvice.

V prvem nizu sta obe ekipi predvideli precej težerno igro. Ne-kaiki krepkih udarcev, na mreži je pokazala Knafličeva, ki se je raz-vila v rutinirano tolkačico in mno-go pripomoglo do rezultata 15:9. Drugi niz je igrala za domače mladi-niska postava in dovolila, da so nasprotnice, ki so med tem prišle do sapa, prevzele iniciativo in se revanširale za poraz v prvem nizu z enakim rezultatom. Tretji niz so Novomeščanke začele z dvema ka-zenskima točkama in zlomljeno moralno. Nasprotnice so že vodile s 11:2 in bile tik pred zmago, ko so nenadoma popustile. Standard-na postava domačih se je takoj znašila in hitro osvajala točko za točko, izenačila na 14:14 in za-ključila s 16:14. Z enakim poletom so začele še četrti niz in kaj hitro beležile 15:5.

Turnir tretjekategornikov

Ze v drugem kolu so imeli favo-rirti precej težke naloge. Dr. Golež je šele po šesturni ogorčni obram-bi mladega Ličina dobil točko. Li-čina je pokazal, da bo še marsiko-mu prekrizal račune. Tudi Fink je v tem kolu dosegel zmago, drugo po vrsti, zato ga moramo smatrati za resnega kandidata za eno iz-med prvih mest. Kaže, da se je za ta turnir tudi teoretično dobro pri-pravil. V tem kolu sta izstopila iz turnirja ing. Sodnik, ki je preoblo-žen z delom in Čerček, ki je od-stopil verjetno zaradi poraza z Li-čino v prvem kolu. Ostala sre-đanja so še končala s pričakovani-mi rezultati. Škerlj je postal »kralj-remijev«. Stanje na tabeli po pe-tem kolu je naslednje:

Fink in major Mičovič po 4 toč-ke, dr. Golež 3 (ena odložena), Si-tar 2 in pol (ena odložena), Škerlj 2 (ena odložena), Kastelic 1 in pol (ena odložena) itd. — M

Spominski brzoturnir v Kočevju

Kočevsko šahovski društvo je organiziralo moštveni turnir v čast 10. obletnice Zbora slovenskih od-bojsevancev. Med slovenskimi šahi-sti je bilo za turnir precej zanimaj-na, saj se je ta dan zbralo v Kočevju kar 21 moštve s 120 šahisti.

Prvo mesto je osvojila ekipa Tri-glava iz Ljubljane s 26 točkami in prejela v last lepo pokal kočevske-ga šahovskega društva. Triglav je že pred letom osvojil prvo mesto tudi v Novem mestu na enakem brzoturnirju. Drugo mesto je do-segla ekipa Zelezničarja iz Maribor-a s 24 točkami, tretja ekipa pa LUSK-a iz Ljubljane in četrto eki-pa Tehnika iz Ljubljane.

Naslednji vrstni red je tak: Krim, Rogoška Slatina, Jesenice, Novo mesto itd.

Med posamezniki je bil najbolj-i mojstrski kandidat Grosek (LUSK), ki je premagal vse nas-protnike, razen Novomeščana Sile (na prvi deski). To je velik uspeh Sile, ki je bil tudi najboljši igralec Novega mesta (dosegel 5,5 točk). Sledijo: Fink 4,5 točk, Jenko 4, Škerlj 3,5. Ribnica je bila drugo najboljše moštvo Dolenjske. Tudi Kočevje bi se bolj ustrojilo, če bi imelo bolj enotno ekipo. Trebnje

Atletsko tekmovanje v Novem mestu

Novomeški »Partizan« je pre-teklo soboto priredil atletsko tek-movanje.

Najboljši so bili sledeči člani: 100 m: Žagar 12,6; kroglja: Do-lenc 11,61; disk: Dolenc 37,25; kopje: Žagar 45,37; daljina: Za-gar 5,27; višina: Dolenc 160.

Članice: 100 m: Ferlič 14,2; 600 m: Škedelj 1,54; kroglja: Milej 8,18; disk: Knaflič 22,20.

Članice: kroglja: Sonc 10,42; disk: Perpar 26,98; kopje: Bele 39,60; višina: Škufca 1,40. J. G.

Za 20.000 din

za slučaj trajne invalid-nosti, povzročene po ne-zgodi, je zavarovan vsak naročnik DOLENJSKEGA LISTA, ki ima v redu poravnano naročnino, za tekoče tromesečje.

Novo dvovalo

bo eno izmed nagrad v velikem novoletnem nagradnem žrebanju, ki ga pripravljata DOLENJSKI LIST za vse tiste stalne naročnike, ki bodo imeli plačano naročnino. Ne za-nudite ugodne priloike!

Marko Plut je vrgel kopje 59,60 m

Na mednarodnem atletskem tekmovanju v Celju je Marko Plut zopet dokazal, da spada med najboljše metalce kopja v državi. Na dokaj razmocenem terenu je dosegel odlične rezultate. Bil je drugi za Fincem, ki je vrgel kopje 59,86 m in pred Kopitarjem, ki je vrgel 57,83. Dobri meti Marka Pluta nam obetajo, da bo lahko metal kopje že v kratkem čez 60 metrov. Kolarič.

Drobtine iz dolenjske popotne malhe

Nič se ne bom izgovarjal, kod sem se toliko časa potepal in je bil zaradi tega moj kočček v Dolenjskem listu zaseden z drugim gradivom. Nekaj časa sem si za-stonj prizadeval, da bi stlačil v malho vse stare zaostankarje na naročnini, pa ni in ni šlo, toliko jih je še. No, pa sem to zadevo prepustil drugim, ki bodo raje vse take »srodnike« blagajne Dolenjskega lista, od katere sem tudi jaz odvisen, obiskali na domu. Jaz sem jo pa mahnil po okrogle in špičaste novice po naši Dolenjski.

Nemalo opravka sem imel z branjem razglednic in dopisnic, ki sem jih dobil od nekake medna-rodne verižne igre. Na vsaki so vsaj po trije naslovi, tako da jih sedaj imam že lepo zbirko. Bajje se s tem »spoznavna« mladina ce-lega sveta. Če se tudi drugi to-liko razumejo na zebino dopisnice kot jaz, potem se slabo spoznavajo med seboj, saj verjetno niti brani ne znajo vsi v enim jeziku. Kdo zlomek je tak način spozna-

vavanja izuhtal, ne vem. Na do-pisnici mi neka deklica iz Dolenjskih Toplic sporoča, da je to ig-ro začel letos Avstrijec Guald Berg-gald. Človek bi mislil, da stoji v ozadju poštarji, ki bi imeli morda interes za povečanje poštnega pro-meta, pa vem predobro, da imajo dovolj drugega pametnejšega po-šla kot je pisanje takih kozlarij. Če naj bi tako dopisovanje res pripomoglo do »spoznavanja mladi-ne vsega sveta«, potem bi si morali pošiljati fotografije v ada-movem ali evinom kostimu z lastnoročnim podpisom. S tem bi morda le znanstva željni in v brezdelnosti živeči posamezniki zbudili zanimanje zase.

S cenami enih in istih predme-tov v posameznih trgovinah si navzlic trdovratnemu zadrževanju, da razlik v ceni ni, le nisem še na jasnem. Postavim na primer bon-bo-ne. Za 80 din pri kili je cena nižja v razdalji od Ljubljanskih vrat do Kandiškega mostu v No-vem mestu, se pravi, spodaj so toliko cenejši kot zgoraj. Čudim se tudi, da so enako dragi v Gro-supljem, kjer je trgovina tik po-stajne, in v Zvirčah, kjer je odda-ljena od postaje 22 km. Sicer pa

sem trgovino v Zvirčah odkril le po naključju. Mislim sem, da je tista zidana koliba sredi vasi va-ška sušilnica, tako kot je »za-zružni dom« centralno vaško stranišče, pa sem presenečen upo-tovil, da je to štacuna KZ Hinje. Tudi črnomaljsko trgovsko pod-jetje mi je hotelo v svojem pavil-jonu v Metliki drapniti Krašove »napolitanke« po 500 din kilo, v Kočevju, pa tudi v Novem mestu mi pa s prav takimi postrežbo po cení 400 din kilogram. Sladolezar iz Črnomlja, ki je prišel v zelje metliškega na dan proslave, je tudi sklenil, naj sladolezdžniki poleg sladoleda plačajo tudi nje-govo pot iz Črnomlja in zato za pet din ni dal nič sladoleda, za kovača pa zelo malo. Upam, da bo tudi od tega povika dal delež Zvezi borcev za stroške prire-ditve.

Škoda, da nisem črkopleskar, sem miho vzdihnil v Kočevju. Mi-mogrede bi lahko preprekel tisto napisno tablo, ki se glasi: »Okraj-ni komitet Komunistične partije Slovenije«, in bi napisal sodob-ni napis, kot bi se spodobilo. Poljski lovci imajo vedno za mojo malho kak ocvirek in kot

hal mlečno koruzo. Prav gotovo je imel spet kak hudič prste vmes, kajti so lovci, ki so šli drugi dan pomagat kolegu iskat ponoči pod-kajenega velikega prašiča, prav na tem kraju našli le uboga ga-jzdečka, ki mu tudi ugaja mlečna koruzo. Plen je bil pa le, čeprav

so ostali lovci nad tako trofejo zmgovali z brki in so nato z združenimi močmi izpihali dušo roparskemu volčku ter za večno prepredili rabljanje koruze 150-tilskemu ščetnarju. Pri tem pa ni imel nič hudič prstov vmes, ker — kar so podkajili, to so pobrali in

prav je tako, v slogi je moč in uspeh.

V Predgradu so mi potožili, kakšna stanovanjska stiska je tu-di pri njih. Kar ob besedo so prišli, ko sem jim na to pokazal občinsko stavbo sredi vasi, ki je prazna in ji streha kar lepo cveti ter je tudi drugače cela stavba kot zapuščenca reva, za katero se nihče ne zmeni, najmanj pa tisti, ki je dolžan zanjo skrbeti.

Pretekli mesec je vse hitelo v Zagreb, zato sem šel tudi jaz. Vse je bilo v redu, le streha na avto-busu me je razočarala. Nič ni ho-tela kljubovati dežju in smo morali s kruhom mašiti luknje na stropu, ker dežnikov ni bilo mo-gočje odprti. Take žetje pa tudi zlepa nisem videl, kot jo ima oni strojevodja na novomeški postaji, ki je v sredo 16. septembra zvečer zapeljal stroj na sredo ceste med rampe v Brčljuno, sam pa zdiral v Kumpovo gostino na otekanje. Mnogi, ki smo čakali pred spušče-nimi zapornicami, smo mu želeli poleg dobrega teka še marsikaj drugega.

Nekaterim poklicnim novomeškim klepetuljam sem pred za-ključkom še hitro spisal prošnjo za stipendijo, da se jim jezik ne bo posušil ob zadnjih pozdravih roplega sonca, nato pa sem zdiral v Žužemberk mirni tiste tri Jane-ze — prepreče, ki so gospodarji ceste in oltarja.

Medtem pa sem še vedno vaš

Janez Popotni

Res je, da Suhokranjec pon očel tudi s harmonikami odglajajo n. pr. na Malem Lajpu prašiče s svojih njiv. Res je, joveca Jaka, neke noči počukai prašič za edelo, da je padel Jake-zrak namesto prašiča. Res je, da je France na Malem Lajpu nastavlil divji mu prašiči po-1 to jamo, da je ujel živega ščetinca in ga z dalj krmil v domaćem hlevu, da bo o kobozni Res pa je tudi, da se je poleg 72 lovcev pretekli teden udeležilo pogona na di-3 cvilje le 5 Suhokranjec...

Iz spominov na volitve in zasedanje Zbora odposlancev v Kočevju

Dasi italijanska kapitulacija 8. septembra 1943 ni prišla nepričakovano, je vendar prinesla političnim aktivistom ali kratko imenovano »terencem« obilo novih nalog. Partizanske enote so se usmerile proti večjim mestom, kjer so razoroževale močnejše okupatorske sile in se takoj pripravljale na formiranje večjih enot. Medtem so vse ostale, docela nove naloge pripadle političnim aktivistom. Treba je bilo postaviti oblast in vse drugo, kar je v tem v zvezi, hkrati pa kot najglavnejšo nalogo: poskrbeti za jancanje partizanske oborožene sile. Še prej je bilo treba marsikje razorožiti manjšo okupatorsko postojanko, kajti partizani niso ugreli priti povsod. Civilna oblast je bila v zasedenih postojankah v rokah raznih italijanskih petolinikov, pa tudi v druge urade je okupator postavil svoje poslušne figure. Priznati je seveda treba, da smo imeli med aparatom uslužbencev v raznih uradih dokaj naših zavednih ljudi, ki so delali za OF in narodnoosvobodilni pokret navzlic veliki osebnosti nevarnosti.

Naš rajonski odbor je bil nad Nemško Loko, ko je prišla vest o kapitulaciji Italije. Takoj smo se podali v Stari trg, kamor smo

prispeli zvečer 9. septembra, in vkorakali v postojanko. Bilo nas je samo šest terencev z dvema puškama, v Starem trgu pa so se nam pridružili še štirje partizani-domačini. Italijani so takoj pristali, da nam izročijo vse težko orožje, strelivo in skladišče hrane. Ki pa je bilo slabo založeno. V noči smo prevzeli še postojanko v Predgradu, kjer se je predalo tudi 7 belogardistov izmed 14, kolikor jih je bilo v tej postojanki. Do zjutraj sem prevzel občinsko pisarno, zjutraj pa smo mobilizirali voznike za odvoz streliva in hrane na varnejše mesto. Dopolodne je prispel še bataljon Italijanov iz hrvaške strani s popolno bojno opremo. Tega smo v celoti razorožili, prav tako tudi druge enote, ki so prihajale samo z delno oborožitvijo.

Ze nekaj dni po kapitulaciji (dva ali tri dni pozneje) je prišel kurir krožnega odbora OF Kočevja kar z osebnim italijanskim avtomobilom klicat na sejo okrožnega odbora. Seja je bila v neki večji stavbi sredi Kočevja nasproti današnje mestne kavarne. Na njej pa smo razpravljali med drugim tudi o organizaciji partizanskih komand mest ter političnih pripravah za splošno mobilizacijo. Nihče si namreč ni delal utvar, da

je italijanska kapitulacija konec vojne, pač pa smo predvidevali, da lahko najhujše šele pride.

Na tej seji je bilo tudi govora o organiziranju oblastvenih organov in njihovih nalogi. O konkretnih nalogah za volitve odposlancev slovenskega naroda, kolikor se spominjam, takrat še ni bilo govora. Kmalu po tej seji pa je prišel v pisarno rajonskega odbora član okrožnega komiteja tovariš Radko Polič-Tone Gorjanc z nalogo, da takoj pripravimo vse potrebno za volitve odposlancev, ki bodo javne. Vem, da je bil rok za volitve zelo kratek, komaj kak teden. Za naš rajon (sedanje občine) je bil predvideni trije odposlanci, za rajon Koprivnik, ki je začasno spadal k nam, pa eden.

Na seji rajonskega komiteja in rajonskega odbora smo se pogovorili kako in kaj ter se takoj podali na delo. Za vasi v dolini Kolpe (od Dola do Radence) je bilo volišče ali bolje volivno zborovanje v Sodevcih. Z velikim aplavzom so soglasno izvolili za odposlanca tovariša Petra Madroniča, mlinarja in žagarja iz Prelesja, ki je bil ves čas od leta 1942 zaupnik OF. Vasi Jelena vas, Predgrad, Deskova vas, Kovača vas, Močile in Stari trg ter Paka so na podoben način izvolili za odposlanca člana rajonskega odbora tov. Jožeta Laknerja iz Zagozdca, gornji del rajonskega odbora, to je Zagozdac, obe Podgori, Ceplje do Nemške Loke, pa je to funkcijo naložil meni. Na je to funkcijo naložil meni. Na je to funkcijo naložil meni.

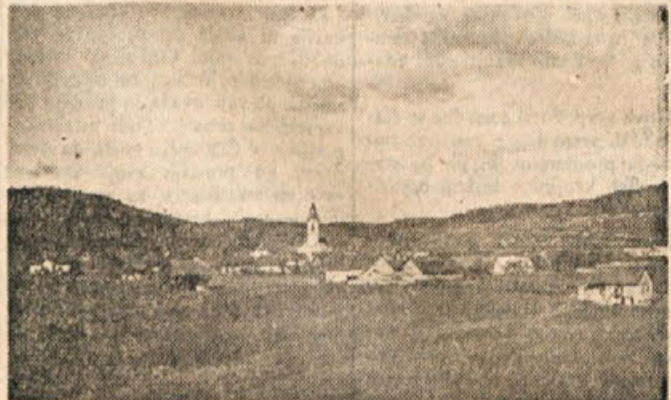
Kaj prinaša Uradni list

35. številka Uradnega lista FLRJ z dne 10. IX. objavlja Odlok o razglasitvi zakona o spremembi 29. člena ustavnega zakona FLRJ, Ukaz o razglasitvi zakona o pravicah in dolžnostih, o volitvah in dopolnitvi zveznih ljudskih poslancev, Odlok o pravici dijakov srednjih strokovnih šol do vpisa na fakultete in Odlobo o razdelitvi in uporabi sredstev iz posebnih takse za gostinske sobe, plačane v letu 1952.

Uradni list LRS prinaša v 23. številki 22. IX. 1953 razne volilne odloke o številu poslancev Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS in Republiškega zbora, o razdelitvi ozemlja LRS na volilne enote ter odlobo o imenovanju volilnih komisij.

Ob desetletnici našega I. kongresa v Dobrniču

Po italijanski kapitulaciji v jeseni 1943 so se žene začele pripravljati na I. kongres SPZ, ki je bil sklican za čas od 16. do 18. oktobra 1943 v Dobrniču. Po vsej Sloveniji so zbirale žene iz svoje srede delegatke, ki naj bi zastopale slovensko protifašistično žensko zvezo na njenem I. kongresu. Žene Novega mesta in najbližje mestne okolice so izvolile za kongres 16 delegat. Delegatke so krenile na pot v različnih smerih. Skupina, s katero sem potovala na kongres, je šla šest delegat:

V Dobrniču na Dolenjskem so pred 10 leti zborovale zastopnice slovenskih žena na svojem I. kongresu

rom navdušili. Pogovorile smo se o številnih nalogah žena v borbi in v izgradnji domovine. Žene so zahtevale pravilno vzgojo otrok in poudarjale potrebo po šolah. Odnosno so zahtevale žene ob navzočnosti angleškega majorja Jonesa vzpostavitev druge fronte. S številnimi sklopi za nadaljnje delo in borbo proti fašističnim okupatorjem smo zaključile plodno delo kongresa, ki nas je združil v še trdnjejšo anti-fašistično fronto.

V pogovorih o vršnih s kongresa nam je čas na povratku hitro minil. Kongres je zaključil svoje delo tik pred vdorom Nemcev, ki so prišli v naše kraje dva dni po našem velikem zborovanju. Po vdoru Nemcev in belogardistov v Novo mesto so okupatorji in njihovi domači podrepaniki na vse moč začeli iskati podarke o delegatkah, njihova imena itd. Zaradi enotnosti naših žena pa jim ta akcija ni uspela. — Mnoge izmed delegat. I. kongresa so do osvoboditve domovine v življenju započele delo, ki ga je potrdil in znatno razširil naš I. kongres na Dobrniču. *Martina Petrič*

Zanimivosti

Vžigalice so izumili leta 1832. Ker pa jih je bilo takrat zelo nevarno prižigati, so jih prepovedali. Šele leta 1837 so izumili varne vžigalice, ki jih je Sved Böttger leta 1848 nekoliko spreminil in dopolnil. Zato so v minulem stoletju večino vžigalke izdelovali na Švedskem.

Po 14 letih pečejo v Angliji spet bel kruh

S 1. septembrom so začeli v Angliji spet razdeljevati bel kruh, kakršnega niso pečli že od začetka vojne. Vse ta čas so pekli kruh samo iz mešane moke.

ZA ZABAVO

»Pomagajte, moj mož je padel v vodnjaku!«
»No, ta voda že prej ni bila pitna.«

Kako živi in kaj dela „Svoboda“ v Bršljimu

Bršljim, predmestje Novega mesta, se vsak dan bolj uveljavlja kot samostojen kraj tudi v kulturno-prosvetnem življenju.

Pobudnik prosvetnega življenja v Bršljimu je bilo društvo »Zelezničar«, ki je že od svojega obstoja skrbelo, da bi pritegnilo v svoj krog čim več delavstva in prebivalstva iz Bršljina in okolnih vasi. Z živahnim delom so v Bršljim pričakali ustanovitvi zbor delavsko-prosvetnega društva »Svoboda«. Delo v novo osnovanem društvu so razdelili na dramsko, folklorno, pevsko in tamburaško sekcijo ter ljudsko univerzo in knjižnico.

Dramatska sekcija se je doslej predstavila s komedijo »Detektiv Megla« v režiji Dominika Bratož in z dramo »Jakob Ruda« v režiji Karla Šmavca. Dramatska sekcija je pripravila tudi osem samostojnih akademij. Gostovali so v Smihelu in Krmelju, a na svojo podo so povabili mladinsko dramsko družino iz Trebnja in pionirsko iz Smihela. Delo v dramski družini je še skromno, toda temu so krivi neprimerni pro-

stori. Dvorano v zadružnem domu so prvotno namenili za trgovinsko skladišče. Oder sam je visok le 70 cm, a razdalja od tal do stropa meri 3,90 m, cela dvorana pa ima obliko širokega hodnika, zato je težko sestaviti primerne kulise.

Pevska sekcija nima svojega pevovodje, zato ne dosega pravih uspehov. Le nekateri starejši pevci nastopajo v združenem zboru SKUD »Dušan Jereb« iz Novega mesta. Knjižnica še sedaj ni dobila svojih prostorov. V prostorih, kjer naj bi bila, je pisarna trgovine, a knjige so ostale v zaboji. Najuspešnejša med vsemi sekcijami je tamburaška, ki jo vodi

Franc Vovk. Zelezničarji sami so zbrali 32.655 din in še z denarno pomočjo OLO, ki je dal 10.000 dinarjev, kupili osem tamburaških instrumentov. Mladina, ki doslej skoraj ni imela nobene osnove v glasbi, dosega že lepe uspehe in je nastopila že na štirih akademijah.

Delavsko-prosvetno društvo »Svoboda« je pomembno posebno zato, ker je pritegnilo v svoje vrste delavce, kmete in mladino. V Bršljimu ljudje želijo, da bi bil združni dom že v bližnji prihodnosti last delavsko-prosvetnega društva »Svoboda«.

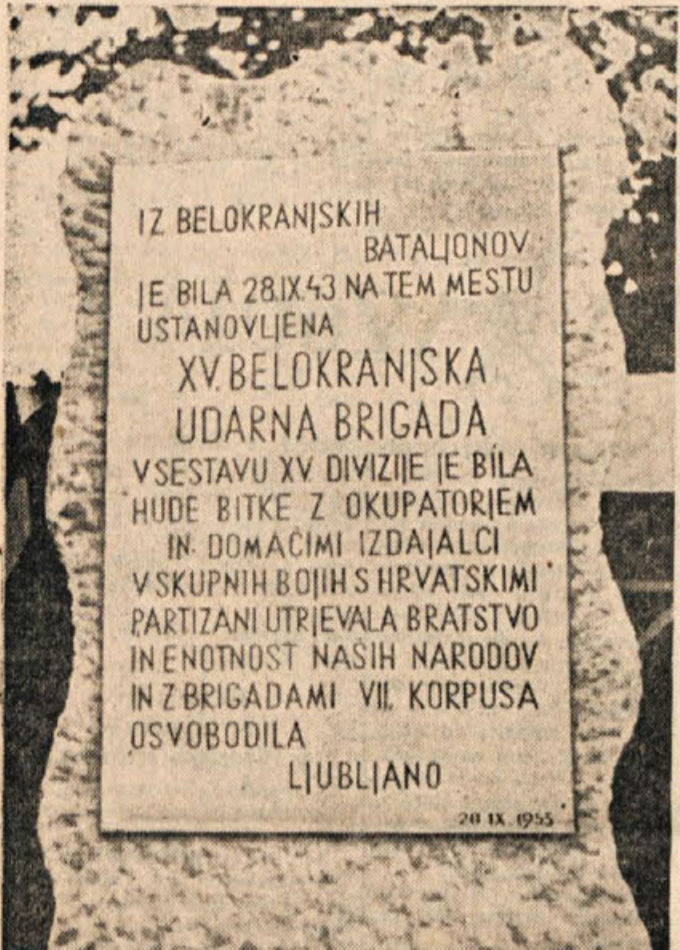
Rudi Mraz

Druga številka »Dolenjske prosvete«

V septembru je izšla druga številka »Dolenjske prosvete«. Na dvaindvajset straneh prinaša predvsem prispevke štirih dolenjskih kulturnih delavcev. Bogo Komelj poučevaja v prispevku: Gledališke predstave v Novem mestu od leta 1897 do 1904 in Dramatično društvo diletantov bogato preteklost kulturno-prosvetnega življenja na Dolenjskem, v štiri strani dolgem prispevku pa vloži, ki so jo za izobraževanje mladega literarnega rodu odigrali novomeški dijaški listi. Slavko Kastelic objavlja kratko igro v petih slikah: »Iz trpljenja v svobodo« in članek »Pošolsko izobraževanje«, ki daje vrsto smernic za izobraževanje predvsem v zimskem obdobju. Jože Zamljen govori tokrat v »Pretezu skozi gledališko javnost o vrsti uspešnih predstav, ki jih je dalo občinstvu novomeško gledališče in o razgibanem kulturno-prosvetnem delu v okraju. Trajnjejšo literarno vrednost

ima pesem Severina Salija: »Svobodni, medtem ko navaja rubrika: Padli kulturno-prosvetni delavci — zgodbene življenjske podatke narodnega heroja Dušana Jereba in Zore Rupena — Katje. Na drugi in tretji strani prinaša odlomke iz brošure Slavljana Iztoka: Novo mesto v septembru 1943. Pestrost »Dolenjske prosvete« ustvarja 10 slik in zgodbena poročila: Iz življenja naših družtev ter: Kratke vesti.

»Dolenjska prosveta« zasluži že po svoji pomembni vsebini širši krog bralcev in višjo naklado, kot je trenutna — le 1000 izvodov. Zato pa je potrebna denarna podpora podjetju in širši krog sodelavcev. Poleg svoje osnovne naloge — biti kronist kulturno-prosvetne dejavnosti Dolenjske, pa naj bi si v prihodnjih številkah z objavami izvirnih literarnih prispevkov zaslužila tudi trajnejšo literarno vrednost.

Spominska plošča, ki so jo v nedeljo 20. 9. 1953 odkrili na Vrtaščevcih hiši v Bočki pri Metliki

Čuden in nepovabljen gost v straških vinogradih

V vinogradih nad Stražo je postal že kar stalen gost velik medved, ki ima, kot kaže, zelo rad sladko grozdje, pa tudi zrelih breskev se ne brani. Bajje je zelo izbirčen in išče ter je samo grozdje žlahtnih sort, do čim se za grozdje samorodno ne zmeni.

Ljudje kosmatina vsak čas dobijo v vinogradih in to celo v neposredni bližini vasi. Enkrat so ga zalotili, ko je obrabl breskve in se menda za protest lastnika, ki mu tako rabutanje sadija seveda ni povšeč, niti zmemi ni. Nič kaj prijeten do živiljav z mrcino pa je imela gospodinja D. Ko je neko popoldne trgala travo v vinogradu, se je kar na lepem zvalil prednjo kosmatinec. Ta je namreč višje na škarpki obrabl grozdje in se pri tem naslonil na kol. Kol ni vzdržal pritiska in se je zlomil, medved pa se je

prevrnil na hrbet čez rob škarpke naravnost pred zaprepaščeno žensko. Koliko sta potem na račun tega srečanja še oba polomila kolov, poročilo ne navaja.

Tudi na Riglju pri Dolenjskih Toplicah so obiski kosmatih nepovabljenih trgadev reden pojav. Dolenjska postaja spet dežela medvedov...

Kmečke matere: podarite Dijaški kuhinji v Novem mestu nekaj poljskih pridelkov, mladina vam bo hvaležna za pomoč!

Podprite zbiranje hrane za Dijaško kuhinjo v Novem mestu, kjer se prehranjuje dijaška in vajeniška mladina s podeželja!

NAGRADNI LITERARNI NATEČAJ

Uredništvo revije »Borec« razpisuje literarni natečaj za krajša literarna dela ali odlomke, naslovljena na dogodka iz časa narodnoosvobodilne borbe. Tri najboljša dela v obsegu 4-6 tipkanih strani, bodo poleg občajnega avtorskega honorarja nagrajena s 15.000.—, 10.000.— in 5.000.— dinarji, uredništvo pa si pridržuje pravico, da lahko objavi tudi nenagrajene prispevke.

Komisijo, ki bo ocenjevala besedila, sestavljajo poleg pisatelja Cirila Kosmača, še člani uredniškega odbora: Janez Vipotnik, Tone Fajfar in Stane Skrbar.

Rokopise pošiljate najkasneje do 15. januarja 1954 na naslov: UREDNIŠTVO REVJE »BORECA« (Literarni natečaj), LJUBLJANA, Erjavčeva 16, p. p. 195.

LOJZE ZUPANC: 9

VELIKI DNEVI Povest

»Oh, oh,« je tarnala Neža. Ded pa ni čakal njenega odgovora. Z veselim glasom je zaklical proti hiši: »Bara, pridi semkaj! Teta Neža je prišla v vas!« Iz kovačnice je prišel Tijače. »Oho, tetka Neža! Ste sami? Kje pa je stric Jurij?« jo je pozdravil.

Za hip je njen obraz spreletela topla milina, ko je ugledala Tijačeta. »Kako je zrasel!« ji je šlo skozi misel. Dolgo ga že ni videla. Odkar ga ni videla, je iz otroka postal fant. »Moj bog, kako je podoben pokojnemu Matiji!« je pomislila, ko ji je stiskal uvelo, z voličastimi žilami prepedeno desnico.

»Saj res, kje pa je stric Jurij? Kaj si sama, tetka?« sta za Tijačtom ponovili gospodinja in Danica, ki sta na dedov klice prihitali na predverje.

Da, vprašali so po stricu Jurju, ker se jim je čudno zdelo, da je teta Neža sama prišla v vas. Dosele ni še nikdar sama šla na pot. Zmerom sta skupaj z Jurjem obiskala sorodnike v Dobravicah. Težka slutnja jih je stisnila za srce, ko so jo zagledali samo, utrujeno in prestrašeno.

Dedu se je pomračil obraz. »Kaj se je zgodilo? Povej!«

Zajokala je. Po nagubanem obrazu so se ji ulile solze.

Prijeli so jo kakor neboljšenega otroka in jo odvedli v hišo. Sesedla se je na klop pri peči. Z objokanimi očmi in skrušena od žalosti je pripovedovala:

»Ves Gradec je pokonci, vi pa: »Kaj se je zgodilo?« — Ali res nič ne veste?«

Njene besede so v trenutku napolnile vso sobo z neznano grozo. Starihovi bi radi brž zvedeli, kaj neki se je zgodilo onstran Velike loze, v Gradacu, a nihče si ni upal ponoviti vprašanja. Še prezgodaj bodo zvedeli, ah, še prezgodaj...

»O, svetj Ilija naj z ognjem in gromom udari po njih!« je tarnala starica. »Ko listja in trave jih je v Gradacu.«

»Koga?« je planilo iz deda.

»Fašistov! Vojakov! Do zob so oboroženi. Gradške fante in može love po hišah. Kogar dobe doma, ga odpeljejo na grajsko dvorlšče. Midva sva šla skozi vas. Pa so Jurja tudi pograbil in ga odvedli v grad. Brez propustnice nikomur ne dovolijo iz Gradaca...«

»Brez propustnice?« je zajiljal kovač. »Kakšne propustnice?«

»Včeraj popoldne pa so bili v Vranovičih,« je nadaljevala Neža, »kakor da je preslišala dedovo vprašanje.«

»Kambičevega Toneta in Marincvega Janeza so vlekli in ju kakor dve prazni vreči vrgli na tovorni avto. S tremi velikimi avtomobili so se pripeljal v vas. Kričali so, da sta Janez in Tone v zvezi s partizani. Grozili so, da bodo požgali vas, če bodo še za koga zvedeli, da daje partizanom hrano. Oba so odpeljala v Črnomelj. Maričvega Reza si pa doma puli lase in joče, da je nihče ne more potolažiti.«

»Ze spet! O, kdaj bo tega konec!« je zajokala Bara.

»Hajka...« je pomislil ded. »Planilj so po nas kakor lovski psi na zajce...«

»Glasno pa je spregovoril: »No, pa kaj zdaj tu liš? Če so jih odpeljali, pa so jih! Nista ne prva, ne zadnja! Strah jim leze v kosti, vražje mrhe fašističnega!«

»Oh, Mike, molči!« je s prosečim glasom zavajala tetka. »Nikar ne govori o vragu, da ga ne priklieče v hišo.«

»Pa kaj se je zgodilo s stricem Jurijem?« je Tijače vprašal, poln radovednosti.

»Saj sem že rekla,« je jokaje pripovedovala dalje, »da sva bila namenjena k vam. Propustnice nisva imela. Zdjaj smen iz vasi samo tedaj, če imajo od fašistov izdano dovoljenje. Midva nisva tega ve-

dela. Na Oldjuki se redkokdaj zgledijo karabinerji. Ustavili so naju, ko sva šla skozi Gradac. Ko pa so videli, da sva brez dovoljenja zapustila domačo vas, so Jurja pograbil in ga odveljeli na grajsko dvorlšče. Mene so nagrali domov. »Vial!« je zarjovel nadme peklenšček v črni srcaji in me s puškinim kopitom sunil v hrbet, da sem se opotekla. Do grajskih vrat sem še šla za Jurjem, potem pa sem ob Lahinji in kar čez njive stekla do vas. Se zdaj ne vem, kako se mi je posrečilo priti k vam. Tekla sem do loze. Streljali so za menoj...«

In spet je zajokala s takim upušenim glasom in tako presunljivo, da so vsem navrele solze v oči.

»Jurij je star mož,« jo je tolažil kovač. »Nič hudega mu ne bodo storili.«

»Ah, kaj ti veš, Mike!« je hlipala. »Saj ga vendar poznaš, Jurja, kakšen je! Trmast in svojegljav. Ko so žlobudrali vanj s stoterimi vprašanji, si je mirno našel pipo. Nazadnje jih je bilo toliko razumel, da ga vprašujejo, če je kje videl partizane. On pa: »Partizani? Jaz jih še nisem videl! Pravijo pa, da jih je po gozdovih vse polno!« — Oh, tega bi ne smel reči! Za ta odgovor ga je tisti črni komandant udaril po licu, da mu je pipa zletela po tleh. Ves zaripel v obraz se je jezno držl: »Cosa polni goštovi? Tukaj komandiamo mi, niente partizani!« — Potlej so ga supali in brcaj ter ga gnali dalje. O, sočrni dan je! Sedaj dan!